

I

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma)

REGLAMENTAI

Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT/EEK) taisyklė Nr. 48 – Suvienodinti transporto priemonių tvirtinimo reikalavimai, atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų įrengimą

47 papildymas: Taisyklė Nr. 48

4 persvarstyta versija (su 1 pakeitimu)

Įtrauktas visas galiojantis tekstas iki:

03 serijos pakeitimai. Įsigaliojimo data: 2006 m. spalio 10 d.

TURINYS

TAISYKLĖ

1. Taikymo sritis
2. Apibrėžtys
3. Patvirtinimo paraiška
4. Patvirtinimas
5. Bendrieji reikalavimai
6. Specialieji reikalavimai
7. Transporto priemonės tipo arba jo apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų patvirtinimo pakeitimai ir galiojimo pratęsimas
8. Gamybos atitiktis
9. Baudos už gamybos neatitiktį
10. Visiškai nutraukta gamyba
11. Už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir administracinių padalinių pavadinimai bei adresai
12. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

PRIEDAI

- 1 priedas. Pranešimas dėl transporto priemonės tipo patvirtinimo, patvirtinimo galiojimo pratęsimo, atsisakymo tvirtinti, patvirtinimo anuliavimo arba visiško gamybos nutraukimo, atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų įrengimą pagal Taisyklę Nr. 48
- 2 priedas. Patvirtinimo ženklų išdėstymas
- 3 priedas. Žibintų paviršiai, atskaitos ašis ir centras, geometrinio apžvelgiamumo kampai.
- 4 priedas. Raudonos spalvos žibinto matomumas priekyje ir baltos spalvos žibinto matomumas gale
- 5 priedas. Apkrovos sąlygos, į kurias reikia atsižvelgti nustatant artimosios šviesos žibintų vertikalčiai

- 6 priedas. Artimosios šviesos pokrypio matavimas, atsižvelgiant į apkrovą
- 7 priedas. Užfiksuoto pradinio nustatymo rodmuo, pateiktas šios taisyklės 6.2.6.1.1 pastraipoje
- 8 priedas. Priekinių žibintų reguliavimo įtaisų valdikliai, nurodyti šios taisyklės 6.2.6.2.2 pastraipoje
- 9 priedas. Gamybos atitikties kontrolė
- 10 priedas. Šviesos šaltinių pavyzdžiai
- 11 priedas. Matomumo ženklavimo matavimas iš transporto priemonės priekio ir iš galo

1. TAIKYMO SRITIS

Ši taisyklė taikoma tvirtinant kelyje naudoti skirtas variklines transporto priemones, su kėbulu ar be jo, turinčias ne mažiau kaip keturis ratus ir kurių didžiausias projektinis greitis didesnis kaip 25 km/h; taip pat taikoma tokių transporto priemonių priekaboms, išskyrus bėgines transporto priemones, žemės ir miškų ūkio traktorius ir mašinas bei viešųjų darbų transporto priemones.

2. APIBRĖŽTYS

Šioje taisyklėje:

- 2.1. Transporto priemonės tvirtinimas – transporto priemonės tipo tvirtinimas, atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų skaičių bei įrengimo būdą.
- 2.2. Transporto priemonių tipas, atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų įrengimą – transporto priemonės, nesiskiriančios 2.2.1–2.2.4 pastraipose nurodytais pagrindiniais aspektais.

Šiais aspektais besiskiriančios transporto priemonės nelaikomos „skirtingo tipo transporto priemonėmis“: transporto priemonės, kurios skiriasi, kaip apibrėžta 2.2.1–2.2.4 pastraipose, tačiau ne taip, kad dėl to tektų keisti žibintų rūšį, skaičių, išdėstymą, geometrinį apžvelgiamumą ir artimosios šviesos srauto pokrypį, nurodytus aptariamam transporto priemonių tipui, bei transporto priemonės, kuriose įtaisyti arba neįtaisyti papildomi žibintai:
 - 2.2.1. transporto priemonės matmenimis ir išorės forma;
 - 2.2.2. įtaisų skaičiumi ir išdėstymu;
 - 2.2.3. priekinių žibintų reguliavimo sistema;
 - 2.2.4. pakabos sistema.
- 2.3. Skersinė plokštuma – vertikali plokštuma, statmena transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai.
- 2.4. Transporto priemonė be krovinio – transporto priemonė be vairuotojo, ekipažo, keleivių ir krovinio, bet su pilnu baku degalų, atsarginiu ratu ir paprastai visada transporto priemonėje esančiais įrankiais.
- 2.5. Transporto priemonė su krovinio – transporto priemonė, pakrauta iki didžiausios techniškai leidžiamos masės, kaip nurodyta gamintojo, kuris taip pat nustato masės pasiskirstymą tarp ašių pagal 5 priede aprašytą metodą.
- 2.6. Įtaisas – elementas arba elementų mazgas, naudojamas vienai arba daugiau funkcijų atlikti.
- 2.7. Žibintas – įtaisas, kurio paskirtis apšviesti kelią arba šviesos signalu įspėti kitus eismo dalyvius. Galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo lempučių ir šviesogražiai atšvaitai taip pat laikomi žibintais. Šioje taisyklėje šviesą spinduliuojantys galiniai valstybinio numerio ženkliai ir įlipimo bei išlipimo durų apšvietimo sistema pagal Taisyklės Nr. 107 nuostatas nelaikomi žibintais M_2 ir M_3 kategorijų transporto priemonėse.

- 2.7.1. Šviesos šaltinis (*)
- 2.7.1.1. Šviesos šaltinis – vienas arba daugiau regimosios spinduliuotės elementų, kurie gali būti montuojami su vienu arba daugiau skaidrių apgaubų ir turėti cokolį mechaninei arba elektros jungčiai.
- Šviesos šaltinį gali sudaryti švytintis šviesolaidžio galas, kaip paskirstytos apšvietimo arba šviesos signalizavimo sistemos dalis, neturintis įmontuoto išorinio lęšio.
- 2.7.1.1.1. Keičiamasis šviesos šaltinis – šviesos šaltinis, skirtas įtaisyti prietaiso laikiklyje ir iš jo išimti nenaudojant įrankių.
- 2.7.1.1.2. Nekeičiamasis šviesos šaltinis – šviesos šaltinis, kurį galima pakeisti tik kartu su prietaisu, kuriame šis šviesos šaltinis įtaisytas.
- Šviesos šaltinio modulio atveju: šviesos šaltinis, kurį galima pakeisti tik kartu su šviesos šaltinio moduliu, kuriame šis šviesos šaltinis įtaisytas.
- 2.7.1.1.3. Šviesos šaltinio modulis – speciali prietaiso optinė dalis, turinti vieną arba daugiau nekeičiamųjų šviesos šaltinių, iš prietaiso išimama tik naudojant įrankį (-ius). Šviesos šaltinio modulis suprojektuotas taip, kad, nepaisant įrankio (-ių) naudojimo, nėra mechaniškai sukeičiamas su jokia keičiamuoju patvirtintu šviesos šaltiniu.
- 2.7.1.1.4. Kaitinamasis šviesos šaltinis (kaitinamoji lempa) – šviesos šaltinis, kai regimosios spinduliuotės elementas yra vienas arba daugiau kaitinamųjų siūlų, sukuriančių šiluminę spinduliuotę.
- 2.7.1.1.5. Dujų išlydžio šviesos šaltinis – šviesos šaltinis, kai regimosios spinduliuotės elementas yra išlydžio lankas, sukuriantis elektrinę liuminescenciją/fluorescenciją.
- 2.7.1.1.6. Šviesos diodas (LED) – šviesos šaltinis, kai regimosios spinduliuotės elementas yra viena arba daugiau puslaidininkių sandūrų, sukuriančių injekcinę liuminescenciją/fluorescenciją.
- 2.7.1.2. Elektroninis šviesos šaltinio reguliavimo įrenginys – viena arba daugiau sudedamųjų dalių tarp energijos tiekimo ir šviesos šaltinių, kurių paskirtis reguliuoti šviesos šaltinio įtampą ir (arba) elektros srovę.
- 2.7.1.2.1. Balastas – elektroninis šviesos šaltinio reguliavimo įrenginys tarp energijos tiekimo ir šviesos šaltinių, kurio paskirtis stabilizuoti dujų išlydžio šviesos šaltinio elektros srovę.
- 2.7.1.2.2. Uždegiklis – elektroninis šviesos šaltinio reguliavimo įrenginys, kurio paskirtis sukurti dujų išlydžio šviesos šaltinio lanką.
- 2.7.2. Lygiaverčiai žibintai – tos pačios paskirties žibintai, kuriuos leidžiama naudoti transporto priemonės registracijos šalyje; tokie žibintai savo charakteristikomis gali skirtis nuo tvirtinimo metu transporto priemonėje įtaisytų žibintų, jeigu jie atitinka šios taisyklės reikalavimus.
- 2.7.3. Atskirieji žibintai – įtaisai, turintys atskirus šviečiamuosius paviršius ⁽¹⁾, atskirus šviesos šaltinius ir atskirus žibintų korpusus.
- 2.7.4. Sugrupuoti žibintai – įtaisai, turintys atskirus šviečiamuosius paviršius ⁽¹⁾ ir atskirus šviesos šaltinius, bet bendrą žibinto korpusą.
- 2.7.5. Kombinuotieji žibintai – įtaisai, turintys atskirus šviečiamuosius paviršius ⁽¹⁾, bet bendrą šviesos šaltinį ir bendrą žibinto korpusą.

(*) Paaiškinimą žr. 10 priede.

⁽¹⁾ Galinio valstybinio numerio ženklų apšvietimo įtaisų ir posūkių rodiklių (5 ir 6 kategorijos) atveju, kai nėra šviečiamojo paviršiaus, keičiama „šviesą spinduliuojančių paviršiumi“.

- 2.7.6. Tarpusavyje sujungti žibintai – įtaisai, turintys atskirus šviesos šaltinius arba bendrą šviesos šaltinį, veikiantį skirtingomis sąlygomis (pvz., optiniai, mechaniniai, elektriniai skirtumai), visiškai arba iš dalies bendrus šviečiamuosius paviršius ⁽¹⁾ ir bendrą žibinto korpusą.
- 2.7.7. Vienafunkcis žibintas – įtaiso dalis, atliekanti vieną apšvietimo arba apšvietimo-signalizavimo funkciją.
- 2.7.8. Į transporto priemonės kėbulą įtraukiamas žibintas – žibintas, galintis būti iš dalies arba visiškai paslėptas, kai nėra naudojamas. Tai pasiekama naudojant judamąjį dangtelį, išstumiant žibintą arba kitomis tinkamomis priemonėmis. Terminas „įtraukiamasis“ daugiausia vartojamas aprašyti maskuojamąjį žibintą, kuris įtraukiamas į kėbulą.
- 2.7.9. Tolimosios šviesos žibintas – žibintas, naudojamas apšviesti kelią dideliu atstumu priešais transporto priemonę.
- 2.7.10. Artimosios šviesos žibintas – žibintas, naudojamas apšviesti kelią priešais transporto priemonę, nesukeliant pernelyg didelio akinimo arba nepatogumo artėjančių transporto priemonių vairuotojams ir kitiems eismo dalyviams.
- 2.7.11. Posūkių rodiklio žibintas – žibintas, naudojamas kitiems eismo dalyviams parodyti, kad vairuotojas ketina sukti į dešinę arba į kairę.
- Posūkių rodiklio žibintas arba žibintai taip pat gali būti naudojami pagal Taisyklės Nr. 97 reikalavimus.
- 2.7.12. Stabdymo žibintas – žibintas, naudojamas iš paskos važiuojantiems eismo dalyviams parodyti, kad sąmoningai stabdomas transporto priemonės judėjimas išilgine kryptimi.
- 2.7.13. Galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo įtaisas – įtaisas, naudojamas apšviesti galinio valstybinio numerio ženklo vietą; tokį įtaisą gali sudaryti keletas optinių sudedamųjų dalių.
- 2.7.14. Priekinis gabaritinis žibintas – žibintas, naudojamas įspėti apie transporto priemonės buvimą ir rodyti jos plotį, kai žiūrima iš priekio.
- 2.7.15. Galinis gabaritinis žibintas – žibintas, naudojamas įspėti apie transporto priemonės buvimą ir rodyti jos plotį, kai žiūrima iš galo.
- 2.7.16. Šviesogražis atšvaitas – įtaisas, naudojamas įspėti apie transporto priemonės buvimą atspindint šviesą, kurią skleidžia nesujungtas su transporto priemone šaltinis (stebėtojai esant prie šviesos šaltinio).
- Šioje taisyklėje šviesogražiais atšvaitais nelaikomi:
- 2.7.16.1. šviesogražiai valstybinio numerio ženklai;
- 2.7.16.2. ADR (Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais) paminėti šviesogražiai signalai;
- 2.7.16.3. kiti šviesogražiai ženklai ir signalai, kurie turi būti naudojami pagal nacionalinius reikalavimus tam tikrų kategorijų transporto priemonėms arba tam tikriems veikimo metodams;
- 2.7.16.4. šviesogražės medžiagos, pagal Taisyklę Nr. 104 patvirtintos kaip D arba E klasė ir naudojamos kitiems tikslams, nepažeidžiant nacionalinių reikalavimų, pvz., reklamai.

⁽¹⁾ Galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo įtaisų ir posūkių rodiklių (5 ir 6 kategorijos) atveju, kai nėra šviečiamojo paviršiaus, keičiama „šviesą spinduliuojančių paviršių“.

- 2.7.17. Matomumo ženklavimas – įtaisas, naudojamas padidinti transporto priemonės matomumą, kai žiūrima iš šono arba iš galo; jis atspindi iš šviesos šaltinio, kuris nesujungtas su transporto priemone, sklindančią šviesą, stebėtojų esant prie šaltinio.
- 2.7.17.1. Gabaritų ženklavimas – matomumo ženklavimas, skirtas parodyti horizontalius ir vertikalius transporto priemonės matmenis (ilgį, plotį ir aukštį).
- 2.7.17.1.1. Išsistinis gabaritų ženklavimas – tai gabaritų ženklavimas, kurį taikant transporto priemonės kontūrai parodomi išsistine linija.
- 2.7.17.1.2. Dalinis gabaritų ženklavimas – tai gabaritų ženklavimas, kai horizontalūs transporto priemonės matmenys parodomi išsistine linija, o vertikalūs – žymint viršutinius kampus.
- 2.7.17.2. Linijinis ženklavimas – matomumo ženklavimas, kurio paskirtis išsistine linija parodyti horizontalius transporto priemonės matmenis (ilgį ir plotį).
- 2.7.18. Įspėjamasis pavojaus signalas – vienalaikis visų transporto priemonės posūkių rodiklių veikimas, siekiant parodyti, kad transporto priemonė laikinai kelia tam tikrą pavojų kitiems eismo dalyviams.
- 2.7.19. Priekinis rūko žibintas – žibintas, naudojamas pagerinti kelio apšvietimą, esant rūkui, liūčiams, dulkėms arba snigant.
- 2.7.20. Galinis rūko žibintas – žibintas, naudojamas pagerinti transporto priemonės matomumą iš galo, esant tirštam rūkui.
- 2.7.21. Atbulinės eigos žibintas – žibintas, naudojamas apšviesti kelią už transporto priemonės ir įspėti kitus eismo dalyvius, kad transporto priemonė važiuoja arba tuoj važiuos atbuline eiga.
- 2.7.22. Stovėjimo žibintas – žibintas, naudojamas atkreipti dėmesį į stovinčią transporto priemonę užstatytoje teritorijoje. Tokiomis aplinkybėmis jis pakeičia priekinius ir galinius gabaritinčius žibintus.
- 2.7.23. Galinio kontūro gabaritinis žibintas – prie išorinio krašto ir kuo arčiau transporto priemonės viršaus pritvirtintas žibintas, kurio paskirtis aiškiai parodyti bendrą transporto priemonės plotį. Šis žibintas skirtas tam tikroms transporto priemonėms ir priekaboms, siekiant papildyti priekinius ir galinius gabaritinčius žibintus ir ypač atkreipti dėmesį į transporto priemonės arba priekabos dydį.
- 2.7.24. Šoninis gabaritinis žibintas – žibintas, naudojamas įspėti apie transporto priemonės buvimą, kai žiūrima iš šono.
- 2.7.25. Dieninis žibintas – priekinis žibintas, naudojamas padidinti transporto priemonės matomumą važiuojant dieną ⁽¹⁾.
- 2.7.26. Posūkių žibintas – žibintas, naudojamas papildomai apšviesti kelio dalį prie priekinio transporto priemonės kampo toje pusėje, į kurią transporto priemonė rengiasi sukti.
- 2.7.27. Etaloninis šviesos srautas – keičiamojo šviesos šaltinio projekcinė šviesos srauto vertė. Jis pasiekiamas (leidžiami apibrėžti nuokrypiai), kai keičiamajam šviesos šaltiniui tiekama nustatyta bandymo įtampa, kaip nurodyta šviesos šaltinio duomenų lapuose.
- 2.8. Apšvietimo įtaiso, „šviesos signalinio įtaiso“ arba šviesogražio atšvauto „šviesą spinduliuojantis paviršius“ yra visas skaidrios medžiagos išorinis paviršius arba jo dalis, kaip prie patvirtinimo paraiškos pridėtame brėžinyje nurodyta prietaiso gamintojo, žr. 3 priedą.

⁽¹⁾ Nacionaliniuose reikalavimuose gali būti leidžiama šiai funkcijai atlikti naudoti kitus įtaisus.

2.9. Šviečiamasis paviršius (žr. 3 priedą)

- 2.9.1. Šviečiamasis apšvietimo įtaiso paviršius (2.7.9, 2.7.10, 2.7.19, 2.7.21 ir 2.7.26 pastraipos) – visos atšvaito apertūros stačiakampė projekcija arba priekinių žibintų su „projekcinio sklaidytuvo“ elipsoidiniu atšvaitu atveju – projekcija skersinėje plokštumoje. Jei apšvietimo įtaisas neturi atšvaito, taikoma 2.9.2 pastraipos apibrėžtis. Jei žibinto šviesą spinduliuojantis paviršius tęsiasi tik už visos atšvaito apertūros dalies, tada atsižvelgiama tik į tos dalies projekciją.

Artimosios šviesos žibintų atveju šviečiamąjį paviršių apriboja matomoji atkarpos linijos projekcija į sklaidytuvą. Jei atšvaitas ir sklaidytuvą reguliuojami vienas kito atžvilgiu, jie turėtų būti nustatomi į vidurinę padėtį;

- 2.9.2. Šviesos signalinio įtaiso šviečiamasis paviršius, išskyrus šviesogrąžį atšvaitą (2.7.11–2.7.15, 2.7.18, 2.7.20 ir 2.7.22–2.7.25 pastraipos) – stačiakampė žibinto projekcija plokštumoje, statmenoje jo atskaitos ašiai ir liečiančiai išorinei žibinto šviesą spinduliuojančiai paviršių; šią projekciją riboja toje plokštumoje esančių ekranų kraštai, atskaitos ašies kryptimi leidžiantys išsilaikyti tik 98 % bendro šviesos spinduliuavimo stiprio.

Siekiant nustatyti šviečiamojo paviršiaus apatinę, viršutinę ir šoninę ribas, atstumui iki transporto priemonės toliausių kraštų ir aukščiui virš žemės patikrinti naudojami tik ekranai su horizontaliais arba vertikaliais kraštais.

Kitokiam šviečiamojo paviršiaus pritaikymui, pvz., atstumui tarp dviejų žibintų arba funkcijų, naudojami šio šviečiamojo paviršiaus pakraščio kontūrai. Ekranai turi išlikti lygiagretūs, bet leidžiama taikyti ir kitokį išdėstymą.

Kai šviesos signalinio įtaiso šviečiamasis paviršius visiškai arba iš dalies supa kitos funkcijos šviečiamąjį paviršių arba neapšviestą paviršių, toks šviečiamasis paviršius gali būti laikomas šviesą spinduliuojančiu paviršiumi.

- 2.9.3 Šviečiamasis šviesogrąžio atšvaito paviršius (2.7.16 pastraipa) – tai, kaip nurodyta pareiškėjo per šviesogrąžių atšvaitų sudedamosios dalies tvirtinimo procedūrą, šviesogrąžio atšvaito stačiakampė projekcija jo atskaitos ašiai statmenoje plokštumoje ir apribota plokštumomis, liečiančiomis nurodytas toliausias šviesogrąžių atšvaitų optinės sistemos dalis, ir lygiagreti su ta ašimi. Siekiant nustatyti apatinę, viršutinę ir šoninius įtaiso kraštus, atsižvelgiama tik į horizontalią ir vertikalią plokštumas.

- 2.10. Matomasis paviršius apibrėžtai stebėjimo kryptčiai reiškia, gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo prašymu, stačiakampę projekciją:

arba šviečiamojo paviršiaus, projektuojamo išoriniame sklaidytuvo paviršiuje, ribą (a–b);

arba šviesą spinduliuojantį paviršių (c–d);

plokštumoje, kuri statmena stebėjimo kryptčiai ir liečia tolimiausią išorinę sklaidytuvo tašką (žr. šios taisyklės 3 priedą).

- 2.11. Atskaitos ašis – tipiška žibinto ašis, nustatyta žibinto gamintojo, naudojama kaip atskaitos kryptis ($H = 0^\circ$, $V = 0^\circ$) lauko kampams, atliekant fotometrinius matavimus ir montuojant žibintą transporto priemonėje.
- 2.12. Atskaitos centras – atskaitos ašies susikirtimo su išoriniu šviesą spinduliuojančiu paviršiumi taškas; jį apibrėžia žibinto gamintojas.

- 2.13. Geometrinio apžvelgiamumo kampai – kampai, apibrėžiantys mažiausio erdvinio kampo lauką, kuriame turi būti matomas žibinto matomasis paviršius. Šis erdvinio kampo laukas apibrėžiamas rutulio, kurio centras sutampa su žibinto atskaitos centru, o ekvatorius lygiagretus su žeme, segmentais. Šie segmentai apibrėžiami atskaitos ašies atžvilgiu. Horizontalūs kampai β atitinka ilgumą, o vertikalūs kampai α – platumą. Vidinėje geometrinio apžvelgiamumo kampų dalyje neturi būti jokių kliūčių sklisti šviesai iš bet kurios žibinto matomojo paviršiaus dalies, žiūrint iš tolo.

Jei matavimai atliekami arčiau žibinto, stebėjimo kryptis turi būti perkelta lygiagrečiai, kad būtų pasiektas toks pat tikslumas.

Geometrinio apžvelgiamumo kampų viduje neatsižvelgiama į kliūtis, jeigu jos jau buvo nurodytos tvirtinant žibinto tipą.

Jeigu sumontavus žibintą kurią nors jo matomojo paviršiaus dalį uždengia bet kurios kitos transporto priemonės detalės, turi būti įrodyta, kad kliūčių neuždengiama žibinto dalis atitinka fotometrines vertes, nurodytas tvirtinant kaip optinį įrenginį (žr. šios taisyklės 3 priedą). Nepaisant to, kai vertikalus geometrinio apžvelgiamumo kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5° (žibintas mažiau kaip 750 mm virš žemės), įtaisyto optinio įrenginio fotometrinių matavimų laukas gali būti sumažintas iki 5° žemiau horizontalės.

- 2.14. Toliausias išorinis kraštas – bet kurioje transporto priemonės pusėje esanti plokštuma, lygiagreti su transporto priemonės išilgine vidurio plokštuma ir liečianti jos šoninį išorinį kraštą, neat-sižvelgiant į šias projekcijas:

- 2.14.1. padangų prie jų sąlyčio su žeme taško ir jungčių, skirtų padangų oro slėgio matuokliams;
- 2.14.2. bet kurio ant ratų pritvirtinto nuo slydimo apsaugančio įtaiso;
- 2.14.3. galinio vaizdo veidrodžių;
- 2.14.4. šoninių posūkių rodyklių, galinio kontūro gabaritinių žibintų, priekinių ir galinių gabaritinių žibintų, stovėjimo žibintų, šviesogrąžių atšvaitų ir šoninių gabaritinių žibintų;
- 2.14.5. prie transporto priemonės pritvirtintų muitinės plombų ir įtaisų, kurie skirti pritvirtinti ir apsaugoti tokias plombas.

- 2.15. Bendrasis plotis – atstumas tarp dviejų vertikalių plokštumų, pirmiau apibrėžtų 2.14 pastraipoje.

- 2.16. Atskiri ir sudėtiniai žibintai

- 2.16.1. Atskiras žibintas – tai:

a) įtaisas arba įtaiso dalis, turinti vieną apšvietimo arba šviesos signalizavimo funkciją, vieną arba daugiau šviesos šaltinių (-ių) ir vieną matomąjį paviršių atskaitos ašies kryptimi; paviršius gali būti ištisinis arba sudarytas iš dviejų ar daugiau atskirų dalių, arba

b) bet kokia dviejų nepriklausomų, vienodų arba nevienodų, tokią pačią funkciją atliekančių žibintų sąranka; abu žibintai patvirtinti kaip „D“ tipo žibintas ir įtaisyti taip, kad jų matomųjų paviršių projekcija atskaitos ašies kryptimi užima ne mažiau kaip 60 % mažiausio ketursienio, apribojančio minėtų matomųjų paviršių projekcijas atskaitos ašies kryptimi.

- 2.16.2. Du žibintai arba lyginis žibintų skaičius – vienas šviesą spinduliuojantis paviršius (juostos pavidalo), jeigu juosta yra simetriška transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos atžvilgiu, abiejose pusėse tęsiasi bent iki vietos, esančios 0,4 m atstumu nuo tolimiausio išorinio transporto priemonės krašto, ir yra ne trumpesnė kaip 0,8 m; tokio paviršiaus švietimą užtikrina ne mažiau kaip du šviesos šaltiniai, esantys kuo arčiau paviršiaus galų; šviesą spinduliuojantis paviršius gali būti sudarytas iš greta įtaisytų elementų, jei keleto atskirų šviesą spinduliuojančių paviršių projekcijos skersinėje plokštumoje užima ne mažiau kaip 60 % mažiausio stačiakampio, apribojančio minėtų atskirų šviesą spinduliuojančių paviršių projekcijas, ploto.
- 2.17. Atstumas tarp dviejų žibintų, nukreiptų ta pačia kryptimi, yra trumpiausias atstumas tarp dviejų matomųjų paviršių atskaitos ašies kryptimi. Kai atstumas tarp žibintų aiškiai atitinka taisyklės reikalavimus, nebūtina nustatyti tikslus matomų paviršių kraštus.
- 2.18. Veikimo signalinis įtaisas – vaizdo arba garso signalas (arba bet koks lygiavertis signalas), rodantis, kad prietaisas yra įjungtas ir veikia tinkamai arba ne.
- 2.19. Uždarosios grandinės signalinis įtaisas – vaizdo (arba bet koks lygiavertis) signalas, rodantis, kad prietaisas yra įjungtas, bet nerodantis, ar jis tinkamai veikia, ar ne.
- 2.20. Papildomas žibintas – žibintas, kurį gamintojas įtaiso savo nuožiūra.
- 2.21. Žemė – paviršius, ant kurio stovi transporto priemonė; iš esmės jis turėtų būti horizontalus.
- 2.22. Transporto priemonės judamosios dalys yra kėbulo skydeliai arba kitos transporto priemonės dalys, kurių padėtį (-is) galima keisti pakreipiant, pasukant arba paslenkant; šiems veiksmams atlikti įrankiai nenaudojami. Šioms dalims nepriklauso pakreipiamos sunkvežimių vairuotojo kabinos.
- 2.23. Įprasta judamosios dalies naudojimo padėtis – transporto priemonės gamintojo nustatyta judamosios dalies padėtis (-ys) įprastomis transporto priemonės naudojimo sąlygomis arba jai stovint.
- 2.24. Įprastos transporto priemonės naudojimo sąlygos – tai:
- 2.24.1. variklinės transporto priemonės atveju: tokia būklė, kai transporto priemonė yra parengta važiuoti, jos variklis veikia, o judamosios dalys yra įprastoje (-se) padėtyje (-se), kaip apibrėžta 2.23 pastraipoje;
- 2.24.2. priekabos atveju: tokia būklė, kai priekaba yra prijungta prie vilkiko (variklinės transporto priemonės) 2.24.1 pastraipoje nurodytomis sąlygomis, o jos judamosios dalys yra įprastoje (-se) padėtyje (-se), kaip apibrėžta 2.23 pastraipoje.
- 2.25. Transporto priemonės stovėjimo padėtis – tai:
- 2.25.1 variklinės transporto priemonės atveju: tokia būklė, kai transporto priemonė stovi, jos variklis neveikia, o judamosios dalys yra įprastoje (-se) padėtyje (-se), kaip apibrėžta 2.23 pastraipoje;
- 2.25.2. priekabos atveju: tokia būklė, kai priekaba yra prijungta prie vilkiko (variklinės transporto priemonės) 2.25.1 pastraipoje nurodytomis sąlygomis, o jos judamosios dalys yra įprastoje (-se) padėtyje (-se), kaip apibrėžta 2.23 pastraipoje.
- 2.26. Posūkių apšvietimas – apšvietimo funkcija, pagerinanti apšvietimą posūkiuose.

3. PATVIRTINIMO PARAIŠKA

- 3.1. Transporto priemonės tipo patvirtinimo paraišką, atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų įrengimą, pateikia transporto priemonės gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas.
- 3.2. Paraiška pateikiama kartu su toliau nurodytais dokumentais ir šia informacija (trimis egzemplioriais):
- 3.2.1. transporto priemonės tipo aprašas, atsižvelgiant į pirmiau 2.2.1–2.2.4 pastraipose nurodytus elementus, kartu su apkrovos apribojimais; visų pirma atkreiptinas dėmesys į didžiausią bagažinėje leidžiamo vežti krovinio masę;
- 3.2.2. įtaisų, kuriuos gamintojas yra nurodęs apšvietimo ir šviesos signalizavimo mazgui, aprašu. Sąraše kiekvienai operacijai gali būti nurodyta keletas įtaiso tipų. Kiekvienas tipas turi būti tinkamai identifikuojamas (sudedamoji dalis, tipo patvirtinimo ženklas, gamintojo pavadinimas ir kt.), be to, sąraše kiekvienai funkcijai gali būti pateikta papildoma pastaba „arba lygiavertiškai įtaisai“;
- 3.2.3. apšvietimo ir šviesos signalinės įrangos bendro išdėstymo brėžinys, kuriame parodyta įvairių įtaisų padėtis transporto priemonėje;
- 3.2.4. jei būtina, siekiant patikrinti atitiktį dabartinės taisyklės reikalavimams, pateikiamas kiekvieno atskiro žibinto išdėstymo brėžinys (-iai), kuriame rodomas šviečiamasis paviršius, kaip apibrėžta 2.9 pastraipoje, šviesą spinduliuojantis paviršius, kaip apibrėžta 2.8 pastraipoje, atskaitos ašis, kaip apibrėžta 2.11 pastraipoje, ir atskaitos centras, kaip apibrėžta 2.12 pastraipoje. Ši informacija nebūtina galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo žibinto atveju (2.7.13 pastraipa);
- 3.2.5. paraiškoje turi būti nurodytas metodas, taikytas apibrėžti matomąjį paviršių (žr. 2.10 pastraipą).
- 3.3. Transporto priemonė be krovinio, su įtaisytu visu apšvietimo ir šviesos signalinės įrangos rinkiniu, kaip pirmiau nurodyta 3.2.2 pastraipoje, ir atitinkanti tvirtintą tipą pateikiama už tvirtinimo bandymus atsakingai techninei tarnybai.
- 3.4. Šios taisyklės 1 priede pateiktas dokumentas turi būti pridėtas prie tipo tvirtinimo dokumentų.

4. PATVIRTINIMAS

- 4.1. Jei pagal šią taisyklę tvirtinti pateiktas transporto priemonės tipas atitinka šios taisyklės reikalavimus visų sąraše nurodytų įtaisų atžvilgiu, turi būti suteiktas to transporto priemonės tipo patvirtinimas.
- 4.2. Kiekvienam patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Du pirmieji jo skaitmenys (šiuo metu 03 atitinka 03 pakeitimų seriją) rodo pakeitimų, apimančių naujausius pagrindinius techninius taisyklės pakeitimus, kurie buvo padaryti išduodant patvirtinimą, seriją. Ta pati susitariančioji šalis negali šio numerio skirti kitam transporto priemonių tipui arba tam pačiam transporto priemonių tipui, pateiktam su įranga, kuri nenurodyta pirmiau 3.2.2 pastraipoje pateiktame sąraše pagal šios taisyklės 7 pastraipos nuostatas.
- 4.3. Pranešimas apie transporto priemonės tipo (detalės) patvirtinimą, jo galiojimo pratęsimą, atsisakymą tvirtinti arba visišką gamybos nutraukimą pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms 1958 m. susitarimo šalims, naudojant blanką, atitinkantį šios taisyklės 1 priede pateiktą pavyzdį.

- 4.4. Prie kiekvienos transporto priemonės, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą transporto priemonių tipą, aiškiai matomoje ir lengvai prieinamoje, patvirtinimo formoje nurodytoje vietoje, pritvirtinamas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:
- 4.4.1. „E“ raidę supantis apskritimas, po kurio nurodomas skiriamasis patvirtinimą suteikusių šalių numeris ⁽¹⁾;
- 4.4.2. Šios taisyklės numeris, po kurio rašoma „R“ raidė, brūkšnyis ir patvirtinimo numeris (dešinėje apskritimo pusėje), kaip nurodyta 4.4.1 pastraipoje.
- 4.5. Jei transporto priemonė atitinka pagal vieną ar keletą kitų prie Susitarimo pridėtų taisyklių patvirtintą transporto priemonės tipą, pagal šią taisyklę patvirtinimą suteikusioje šalyje 4.4.1. pastraipoje nurodyto simbolio kartoti nereikia; tokiu atveju taisyklė ir patvirtinimo numeriai bei papildomi visų taisyklių, pagal kurias buvo suteiktas patvirtinimas (šalyje, kuri suteikė patvirtinimą pagal šią taisyklę), simboliai išdėstomi vertikaliais stulpeliais į dešinę nuo 4.4.1 pastraipoje nurodyto simbolio.
- 4.6. Patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.
- 4.7. Patvirtinimo ženklas turėtų būti pritaisomas prie transporto priemonės duomenų plokštelės, kurią pritvirtina gamintojas, arba ant jos.
- 4.8. Šios taisyklės 2 priede pateikti patvirtinimo ženklų pavyzdžiai.
5. BENDRIEJI REIKALAVIMAI
- 5.1. Apšvietimo ir šviesos signaliniai įtaisai turi būti įtaisyti taip, kad įprastomis naudojimo sąlygomis, kaip apibrėžta 2.24, 2.24.1 ir 2.24.2 pastraipose, nepaisant jokios galimos vibracijos, išsaugotų šioje taisyklėje nurodytas charakteristikas ir kad transporto priemonė atitiktų šios taisyklės reikalavimus. Visų pirma neturi būti įmanoma, kad dėl neapdairumo žibintai būtų blogai nustatyti.
- 5.2. 2.7.9, 2.7.10 ir 2.7.19 aprašyti apšvietimo žibintai turi būti įtaisyti taip, kad juos būtų galima lengvai nustatyti.
- 5.3. Visų šviesos signalinių įtaisų atveju, įskaitant įtaisytus šoninėse sienelėse, žibinto atskaitos ašis (įmontavus transporto priemonėje) kelyje turi būti lygiagreti su transporto priemonės atramos į kelią plokštuma; be to, ji turi būti statmena transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai (šoninių šviesogražių atšvaitų ir šoninių gabaritinių žibintų atveju) bei lygiagreti su ta plokštuma visų kitų signalinių įtaisų atveju. Kiekviena kryptimi leidžiamas $\pm 3^\circ$ nuokrypis. Be to, turi būti laikomasi visų specialių gamintojo pateiktų montavimo instrukcijų.
- 5.4. Jei nėra specialių instrukcijų, žibintų aukštis ir orientavimas patikrinamas transporto priemonei esant be krovinio ir pastačius ją ant lygaus paviršiaus 2.24, 2.24.1 ir 2.24.2 pastraipose apibrėžtomis sąlygomis.

⁽¹⁾ 1 – Vokietija, 2 – Prancūzija, 3 – Italija, 4 – Nyderlandai, 5 – Švedija, 6 – Belgija, 7 – Vengrija, 8 – Čekijos Respublika, 9 – Ispanija, 10 – Serbija ir Juodkalnija, 11 – Jungtinė Karalystė, 12 – Austrija, 13 – Liuksemburgas, 14 – Šveicarija, 15 (nenaudojamas), 16 – Norvegija, 17 – Suomija, 18 – Danija, 19 – Rumunija, 20 – Lenkija, 21 – Portugalija, 22 – Rusijos Federacija, 23 – Graikija, 24 – Airija, 25 – Kroatija, 26 – Slovėnija, 27 – Slovakija, 28 – Baltarusija, 29 – Estija, 30 (nenaudojamas), 31 – Bosnija ir Hercegovina, 32 – Latvija, 33 (nenaudojamas), 34 – Bulgarija, 35 (nenaudojamas), 36 – Lietuva, 37 – Turkija, 38 (nenaudojamas), 39 – Azerbaidžanas, 40 – Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, 41 (nenaudojamas), 42 – Europos bendrija (patvirtinimus suteikė jos valstybės narės, naudodamos savo atitinkamą EEK simbolį), 43 – Japonija, 44 (nenaudojamas), 45 – Australija, 46 – Ukraina, 47 – Pietų Afrikos Respublika, 48 – Naujoji Zelandija, 49 – Kipras, 50 – Malta, 51 – Korėjos Respublika, 52 – Malaizija ir 53 – Tailandas. Tolesni numeriai kitoms šalims turi būti skiriami chronologine tvarka, kuria jos ratifikuoja arba prisijungia prie Susitarimo dėl suvienodintų techninių nuostatų priėmimo ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti įrengiamos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, ir pagal tas normas suteiktų patvirtinimų abipusio pripažinimo sąlygų; apie paskirtus numerius susitariančiosios šalys praneša Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

- 5.5. Jei nėra specialių instrukcijų, porą sudarantys žibintai turi:
- 5.5.1. būti įtaisyti transporto priemonėje simetriškai išilginės vidurio plokštumos atžvilgiu (šis reikalavimas pagrįstas žibinto išorės geometrine forma, o ne jo šviečiamojo paviršiaus kraštu, kaip aprašyta 2.9 pastraipoje);
 - 5.5.2. būti simetriški vienas kitam išilginės vidurio plokštumos atžvilgiu; šis reikalavimas netaikomas vidinei žibinto konstrukcijai;
 - 5.5.3. atitikti tokius pačius kolorimetrinius reikalavimus; ir
 - 5.5.4. turėti iš esmės vienodas fotometrines savybes.
- 5.6. Transporto priemonėse, kurių išorinis kontūras asimetriškas, pirmiau minėtų reikalavimų laikomasi kiek tai įmanoma.
- 5.7. Sugrupuotieji, kombinuotieji ir tarpusavyje sujungti žibintai
- 5.7.1. Žibintai gali būti sugrupuotieji, kombinuotieji arba tarpusavyje sujungti, jei tik atitinka visus spalvų, vietos, orientavimo, geometrinio apžvelgiamumo, elektros jungčių ir kitus reikalavimus.
 - 5.7.1.1. Tačiau, kai yra sugrupuoti stabdymo signalo žibintai ir posūkių rodikliai, jokia horizontali arba vertikali tiesi linija, einanti per šių funkcijų matomųjų paviršių projekcijas atskaitos ašiai statmenoje plokštumoje neturi kirsti daugiau kaip dvi skiriamąsias linijas, skiriančias gretimas skirtingų spalvų sritis.
 - 5.7.2. Kai matomasis vieno žibinto paviršius yra sudarytas iš dviejų arba daugiau atskirų dalių, jis turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - 5.7.2.1. arba visas atskirų dalių, esančių plokštumoje, liečiančioje skaidrios medžiagos išorinį paviršių ir statmenoje atskaitos ašiai, plotas turi užimti ne mažiau kaip 60 % mažiausio ketursienio, apribojančio minėtą projekciją, arba atstumas tarp dviejų gretimų (besiliečiančių) atskirų dalių neturi viršyti 15 mm, kai matuojama statmenai atskaitos ašiai.
- 5.8. Didžiausias aukštis virš žemės matuojamas nuo aukščiausio taško, o mažiausias aukštis – nuo žemiausio matomojo paviršiaus taško atskaitos ašies kryptimi.
- Artimosios šviesos žibinto atveju mažiausias aukštis žemės atžvilgiu matuojamas nuo optikos sistemos (pvz., atšvaito, sklaidytuvo, projekcinio sklaidytuvo) efektinės angos žemiausio taško, neatsižvelgiant į jos naudojimą.
- Kai (didžiausias ir mažiausias) aukštis virš žemės aiškiai atitinka taisyklės reikalavimus, nebūtina tiksliai nustatyti kiekvieno paviršiaus kraštų.
- 5.8.1. Vieta pločio atžvilgiu bus nustatyta nuo matomojo paviršiaus krašto, esančio toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos, atsižvelgiant į bendrą plotį, atskaitos ašies kryptimi ir nuo matomojo paviršiaus vidinių kraštų atskaitos ašies kryptimi, kai kalbama apie atstumą tarp žibintų.
- Kai vieta pločio atžvilgiu neabejotinai atitinka taisyklės reikalavimus, nebūtina nustatyti tikslus bet kurio paviršiaus kraštus.
- 5.9. Jei nėra specialių instrukcijų, mirksintys žibintai gali būti tik posūkių rodikliai, transporto priemonės avarinis signalas ir gintaro spalvos šoniniai gabaritiniai žibintai, atitinkantys 6.18.7 pastraipą.

- 5.10. Į priekį iš žibinto neturėtų skliti bet kokia galinti suklaidinti raudonos spalvos šviesa, kaip apibrėžta 2.7 pastraipoje, o atgal neturėtų skliti bet kokia galinti suklaidinti baltos spalvos šviesa, išskyrus atbulinės eigos žibinto skleidžiamą šviesą, kaip apibrėžta 2.7 pastraipoje. Neturi būti atsižvelgiama į apšvietimo įtaisus, įtaisytus transporto priemonės vidui apšviesti. Kilus abejonų, šis reikalavimas patikrinamas taip:
- 5.10.1. žiūrint į transporto priemonės priekį, išskyrus toliausiai gale esantį raudonos spalvos šoninį gabaritinį žibintą, neturi būti tiesiogiai matomas joks raudonos spalvos žibinto matomasis paviršius, jei stebėtojas žiūri judėdamas 1 zonoje, kaip apibrėžta 4 priede;
- 5.10.2. žiūrint į transporto priemonės galą, neturi būti tiesiogiai matomas joks baltos spalvos žibinto matomasis paviršius, jei stebėtojas žiūri judėdamas 2 zonoje, skersinėje plokštumoje, esančioje 25 m atstumu už transporto priemonės (žr. 4 priedą).
- 5.10.3. Atitinkamose plokštumose stebėtojo tyrinėjamos 1 ir 2 zonos yra apribotos:
- 5.10.3.1. aukščio atžvilgiu – dviem horizontaliomis 1 m ir 2,2 m aukštyje virš žemės esančiomis plokštumomis;
- 5.10.3.2. pločio atžvilgiu – dviem vertikaliomis plokštumomis, kurios į priekį ir atgal nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos į išorę sudaro 15° kampą ir eina per vertikalių plokštumų, lygiagrečių su transporto priemonės išilgine vidurio plokštuma, nustatančia bendrą transporto priemonės plotį, lietimosi taškus; jei yra keletas lietimosi taškų, toliausias priekinis taškas turi atitikti priekinę plokštumą, o toliausias galinis – galinę plokštumą.
- 5.11. Elektros jungtys turi būti tokios, kad priekiniai ir galiniai gabaritiniai žibintai, galinio kontūro gabaritiniai žibintai, jei yra, šoniniai gabaritiniai žibintai, jei yra, ir galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo žibintai galėtų būti įjungiami ir išjungiami tik vienu metu. Ši sąlyga netaikoma naudojant priekinius ir galinius gabaritinius žibintus, taip pat – šoninius gabaritinius žibintus, kai jie kombinuoti ir tarpusavyje sujungti su minėtais žibintais kaip stovėjimo žibintai ir kai šoniniams gabaritiniais žibintams leidžiama mirksėti.
- 5.12. Elektros jungtys turi būti tokios, kad tolimosios šviesos ir artimosios šviesos žibintai bei priekiniai rūko žibintai negalėtų būti įjungti, jei 5.11 pastraipoje paminėti žibintai taip pat yra įjungti. Tačiau šis reikalavimas netaikomas tolimosios šviesos arba artimosios šviesos žibintams, kai jų šviečiamuosius išpėjimus sudaro nutrūkstantis užsidegimas trumpais intervalais arba alternatyvus tolimosios šviesos ir artimosios šviesos žibintų užsidegimas trumpais intervalais.
- 5.13. **Signalinis įtaisas**
Kai šioje taisyklėje yra nurodytas uždarnosios grandinės signalinis įtaisas, jį galima pakeisti „veikimo“ signaliniu įtaisu.
- 5.14. **Į transporto priemonės kėbulą įtraukiami žibintai**
- 5.14.1. Į transporto priemonės kėbulą įtraukiami žibintai turi būti uždrausti, išskyrus tolimosios šviesos žibintus, artimosios šviesos žibintus ir priekinius rūko žibintus – jie gali būti paslepiami, kai nenaudojami.
- 5.14.2. Bet kokio gedimo, kuris pakenkia maskavimo prietaiso (-ų) veikimui, atveju žibintai turi išlikti naudojimo padėtyje, jeigu joje yra, arba turi būti įmanoma nustatyti juos į naudojimo padėtį nenaudojant įrankių.
- 5.14.3. Turi būti įmanoma nustatyti žibintus į naudojimo padėtį ir juos įjungti vienu valdikliu, nepašalinant galimybės nustatyti juos į naudojimo padėtį, bet palikti neįjungtus. Tačiau sugrupuotųjų tolimosios šviesos ir artimosios šviesos žibintų atveju pirmiau paminėtas valdiklis reikalingas tik artimosios šviesos žibintams įjungti.

- 5.14.4. Neturi būti įmanoma iš vairuotojo sėdimosios vietos sąmoningai sustabdyti įjungtų žibintų judėjimą, kol jie nepasiekė naudojimo padėties. Jeigu judantys žibintai gali apakinti kitus eismo dalyvius, jie turi užsidegti tik pasiekę naudojimo padėtį.
- 5.14.5. Kai įtraukimo įtaiso temperatūra yra nuo $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$ iki $+50\text{ }^{\circ}\text{C}$, priekiniai žibintai turi pasiekti savo naudojimo padėtį per tris sekundes nuo valdiklio įjungimo.
- 5.15. Žibintų spinduliuojamos šviesos spalvos:
tolimosios šviesos žibintas:	balta
artimosios šviesos žibintas:	balta
priekinis rūko žibintas:	balta arba pasirinkta geltona
atbulinės eigos žibintas:	balta
posūkių rodiklis:	gintaro spalva
įspėjamasis pavojaus signalas:	gintaro spalva
stabdymo žibintas:	raudona
galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo žibintas:	balta
priekinis gabaritinis žibintas:	balta
galinis gabaritinis žibintas:	raudona
galinis rūko žibintas:	raudona
stovėjimo žibintas:	balta spalva priekyje, raudona – gale, gintaro spalva, jei integruotas į šoninius posūkių rodiklius arba šoninius gabaritinius žibintus.
šoninis gabaritinis žibintas:	gintaro spalva; tačiau toliausiai gale esantis šoninis gabaritinis žibintas gali būti raudonos spalvos, jei grupuojamas, kombinuojamas arba tarpusavyje jungiamas su galiniu gabaritiniu žibintu, galinio kontūro gabaritiniu žibintu, galiniu rūko žibintu, stabdymo žibintu arba grupuojamas ar turi bendrą šviesą spinduliuojančio paviršiaus dalį su galiniu šviesogražiu atšvaitu.
galinio kontūro gabaritinis žibintas:	baltos spalvos priekyje, raudonos spalvos gale
dieninis žibintas:	balta
galinis šviesogražis atšvaitas, ne trikampis:	raudona
galinis šviesogražis atšvaitas, trikampis:	raudona
priekinis šviesogražis atšvaitas, ne trikampis:	tokios pačios spalvos, kaip krintanti šviesa ⁽¹⁾
šoninis šviesogražis atšvaitas, ne trikampis:	gintaro spalva; tačiau toliausias galinis šviesogražis atšvaitas gali būti raudonos spalvos, jei grupuojamas su galiniu gabaritiniu žibintu, galinio kontūro gabaritiniu žibintu, galiniu rūko žibintu, stabdymo signalo žibintu ar raudonos spalvos šoniniu gabaritiniu žibintu arba su jais turi bendrą šviesą spinduliuojantį paviršių.
posūkių žibintas:	balta
matomumo ženklavimas:	baltos arba geltonos spalvos šone;
raudonos arba geltonos spalvos gale. ⁽²⁾

⁽¹⁾ Taip pat žinomas kaip baltos spalvos arba bespalvis šviesogražis atšvaitas.

⁽²⁾ Nė viena šios taisyklės nuostata nekliaudo šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims gale naudoti baltos spalvos matomumo ženklavimą savo teritorijose.

5.16. Žibintų skaičius

5.16.1. Transporto priemonėje įtaisytų žibintų skaičius turėtų būti lygus 6.1–6.20 pastraipose nustatytam skaičiui (-iams).

5.17. Bet kuris žibintas gali būti įtaisytas ant judamųjų dalių, jei įvykdytos 5.18, 5.19 ir 5.20 pastraipose nustatytos sąlygos.

5.18. Galiniai gabaritiniai žibintai, galiniai posūkių rodikliai ir galiniai šviesogražiai atšvaitai, trikampiai ir ne trikampiai, gali būti įtaisomi ant judamųjų dalių, tik jei:

5.18.1. visos nustatytos judamųjų dalių ir prie jų pritvirtintų žibintų padėtys atitinka visus žibintų vietas, geometrinio apžvelgiamumo ir fotometrinius reikalavimus. Jei pirmiau nurodytas funkcijas atlieka dviejų žibintų sąranka, paženklinta „D“ raide (žr. 2.16.1 pastraipą), tik vienas iš šių žibintų turi atitikti pirmiau nurodytus reikalavimus;

arba

5.18.2. kai pirmiau nurodytoms funkcijoms atlikti yra įtaisyti ir įjungti papildomi žibintai, kai judamoji dalis yra bet kurioje nustatytoje atidarymo padėtyje, jei tik šie papildomi žibintai atitinka visus vietas, geometrinio apžvelgiamumo ir fotometrinius reikalavimus, taikomus prie judamosios dalies pritvirtintiems žibintams.

5.19. Kai judamosios dalys yra ne „įprastoje naudojimo“ padėtyje, prie jų pritaisyti įrenginiai neturi kelti nepatogumo eismo dalyviams.

5.20. Kai žibintas pritvirtintas prie judamosios dalies, o judamoji dalis yra „įprastoje (-ose) naudojimo padėtyje (-yse)“, žibintas visada turi grįžti į gamintojo nustatytą padėtį (-is) pagal šią taisyklę. Artimosios šviesos žibintų ir priekinių rūko žibintų atveju šis reikalavimas laikomas įvykdytu jei, judamasis dalis 10 kartų nustačius į įprastą naudojimo padėtį, jokia žibintų pokrypio vertė, susijusi su žibinto atrama, išmatuota po kiekvienos judamosios dalies operacijos, nesiskiria nuo 10 išmatuotų verčių vidurkio daugiau kaip 0,15 %. Jeigu ši vertė viršijama, kiekviena 6.2.6.1.1 pastraipoje nustatyta riba turi būti pakeista, atsižvelgiant į viršijimą, kad būtų sumažintas leidžiamas pokrypių intervalas, tikrinant transporto priemonę pagal 6 priedą.

5.21. Jokia judamoji dalis su joje įtaisytu šviesos signaliniu įtaisu arba be jo jokioje nustatytoje padėtyje, besiskiriančioje nuo „įprastos naudojimo padėties“, priekinių ir galinių gabaritinių žibintų, priekinių ir galinių posūkių rodiklių ir šviesogražių atšvaitų atskaitos ašies kryptimi neturi uždengti daugiau 50 % matomojo paviršiaus.

Jei pirmiau nurodytas reikalavimas netinkamas:

5.21.1. jei judamoji dalis uždengia daugiau kaip 50 % matomojo šių žibintų paviršiaus atskaitos ašies kryptimi, turi būti įjungti papildomi žibintai, atitinkantys pirmiau aprašytiems žibintams taikomus vietas, geometrinio apžvelgiamumo ir fotometrinius reikalavimus;

arba

5.21.2. kitos administracijos pastaba pranešimo formoje (1 priedo 10.1 punktas) turi būti informuojamas, kad judamosios dalys gali uždengti daugiau kaip 50 % matomojo paviršiaus atskaitos ašies kryptimi;

ir

transporto priemonėje esančiu pranešimu naudotojas turi būti informuotas, kad judamosioms dalims esant tam tikroje (-ose) padėtyje (-yse), kiti eismo dalyviai turi būti įspėjami apie transporto priemonės buvimą kelyje; pvz., trikampių avarinio sustojimo ženklų arba kitais įtaisais pagal nacionalinių kelių eismo taisyklių reikalavimus.

- 5.21.3. 5.21.2 pastraipa netaikoma šviesogražiams atšvaitams.
- 5.22. Išskyrus šviesogražius atšvaitus, net patvirtinimo ženklų paženklinto žibinto neturėtų būti, jei jis negalės veikti vien tik įrengus šviesos šaltinį.
- 5.23. Žibintai transporto priemonėje turi būti įtaisomi taip, kad šviesos šaltinį būtų galima tinkamai pakeisti pagal transporto priemonės gamintojo nurodymus, nenaudojant specialių įrankių, išskyrus tuos, kurie gaunami su transporto priemone. Šis reikalavimas netaikomas:
- a) įtaisams, patvirtintiems su nekeičiamuoju šviesos šaltiniu;
 - b) įtaisams, patvirtintiems su šviesos šaltiniais pagal Taisyklę Nr. 99.
- 5.24. Leidžiama laikinai pakeisti galinio gabaritinio žibinto šviesos signalizacijos funkciją, jei tik pakaitinė funkcija gedimo atveju yra panašios spalvos, ryškumo ir užima panašią vietą, palyginti su nustojusia veikti funkcija, ir jei pakaitinis įtaisas toliau atlieka savo pradinę saugos funkciją. Pakeitus signalinis įtaisas prietaisų skydelyje (žr. šios taisyklės 2.18 pastraipą) turi rodyti, kad atliktas laikinas pakeitimas ir kad reikalingas remontas.
6. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI
- 6.1. **Tolimosios šviesos žibintas**
- 6.1.1. *Buvimas*
Privalomas variklinėse transporto priemonėse. Draudžiama naudoti priekabose.
- 6.1.2. *Skaičius*
Du arba keturi.

N₃ kategorijos transporto priemonėse:

Gali būti įtaisyti du papildomi tolimosios šviesos žibintai.

Kai transporto priemonėje įtaisyti keturi į transporto priemonės kėbulą įtraukiami žibintai, du papildomus žibintus įtaisyti leidžiama tik šviesos signalizavimo tikslu (nenutrūkstamai dienos metu trumpais intervalais mirksinčios šviesos) (žr. 5.12 pastraipą).
- 6.1.3. *Išdėstymas*
Nėra specialių reikalavimų.
- 6.1.4. *Vieta*
- 6.1.4.1. Pločio atžvilgiu: nėra specialių reikalavimų.
- 6.1.4.2. Aukščio atžvilgiu: nėra specialių reikalavimų.
- 6.1.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės priekyje įtaisoma taip, kad spinduliuojama šviesa tiesiogiai arba netiesiogiai, per galinio vaizdo veidrodžius ir (arba) kitus atspindinčius transporto priemonės paviršius, nesukeltų nepatogumo vairuotojui.

6.1.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*

Šviečiamojo paviršiaus matomumas, įskaitant jo matomumą vietose, kurios neapšviečiamos tam tikro stebėjimo kryptimi, turi būti užtikrintas erdvėje, apibrėžtoje sudaromosiomis linijomis, nubrėžtomis pagal šviečiamojo paviršiaus perimetrą ir su priekinio žibinto atskaitos ašimi sudarančiomis ne mažesnę kaip 5° kampą. Geometrinio apžvelgiamumo kampų pradžia yra šviečiamojo paviršiaus projekcijos perimetras skersinėje plokštumoje, liečiančioje labiausiai atsikišusią priekinio žibinto sklaidytuvo dalį.

6.1.6. *Orientavimas*

Į priekį.

Kad būtų užtikrintas apšvietimas posūkiuose, gali suktis ne daugiau kaip vienas kiekvienoje transporto priemonės pusėje esantis tolimosios šviesos žibintas.

6.1.7. *Elektros jungtys*

6.1.7.1. Tolimosios šviesos žibintai gali būti įjungiami vienu metu arba poromis. Kai yra įtaisyti du papildomi tolimosios šviesos žibintai (pagal 6.1.2 pastraipą leidžiama tik N_3 kategorijos transporto priemonėse), vienu metu gali įsijungti ne daugiau kaip dvi poros. Perjungiant iš artimosios šviesos į tolimąją, turi įsijungti bent viena tolimosios šviesos žibintų pora. Perjungiant iš tolimosios šviesos į artimąją, vienu metu turi išsijungti visi tolimosios šviesos žibintai.

6.1.7.2. Artimoji šviesa gali likti įjungta tuo pačiu metu, kai dega tolimoji šviesa.

6.1.7.3. Kai įtaisyti keturi į transporto priemonės kėbulą įtraukiami žibintai, jiems esant pakeltiems neturi būti leidžiama vienu metu veikti visiems įtaisytiems papildomiems priekiniams žibintams, jeigu jų paskirtis – signalizuoti dienos metu nenutrūkstamai trumpais intervalais mirk-sinčios šviesos signalais (žr. 5.12 pastraipą).

6.1.8. *Signalinis įtaisas*

Uždarosios grandinės signalinis įtaisas yra privalomas.

6.1.9. *Kiti reikalavimai*

6.1.9.1. Bendras didžiausias tolimosios šviesos žibintų, kuriuos galima įjungti vienu metu, ryškumas neturi būti didesnis kaip 225 000 cd; šis skaičius atitinka atskaitos vertę 75.

6.1.9.2. Šis didžiausias ryškumas gaunamas sudėjus atskiras atskaitos žymas, kurios nurodytos ant keleto priekinių žibintų. Atskaitos žyma 10 suteikiama kiekvienam priekiniam žibintui, paženklintam „R“ arba „CR“.

6.2. **Artimosios šviesos žibintas**

6.2.1. *Buvimas*

Privalomas variklinėse transporto priemonėse. Draudžiama naudoti priekabose.

6.2.2. *Skaičius*

Du.

6.2.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.2.4. *Vieta*

6.2.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus kraštas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne didesniu kaip 400 mm atstumu.

Matomųjų paviršių vidiniai kraštai atskaitos ašių kryptimi turi būti nutolę ne daugiau kaip 600 mm. Tačiau tai netaikoma M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonėms; visoms kitoms variklinių transporto priemonių kategorijoms šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, kai bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

6.2.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 500 mm ir ne daugiau kaip 1 200 mm. N_3G kategorijos transporto priemonėms (visureigiams) ⁽¹⁾ didžiausias aukštis gali būti padidintas iki 1 500 mm.

6.2.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės priekyje. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei spinduliuojama šviesa tiesiogiai arba netiesiogiai, per galinio vaizdo veidrodžius ir (arba) kitus atspindinčius transporto priemonės paviršius, nesukelia nepatogumo vairuotojui.

6.2.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*

Apibrėžiamas α ir β kampais, kaip nustatyta 2.13 pastraipoje:

$\alpha = 15^\circ$ aukštyn ir 10° žemyn,

$\beta = 45^\circ$ į išorę ir 10° į vidų.

Kadangi artimosios šviesos žibintams nustatytos fotometrinės vertės netaikomos visam geometriniam regėjimo laukui, tvirtinant tipą likusiame plote reikalaujama minimali 1 cd vertė. Prie priekinio žibinto esančios pertvaros arba kiti įrangos elementai neturi sukelti nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

6.2.6. *Orientavimas*

Į priekį.

6.2.6.1. *Vertikalusis orientavimas*

6.2.6.1.1. Pradinis artimosios šviesos ribos pokrypis žemyn nustatomas transporto priemonei esant be krovinio, vairuotojo vietoje sėdint vienam asmeniui, gamintojo apibrėžiamas 0,1 % tikslumu ir įskaitomai bei neištrinamai turi būti nurodytas ant kiekvienos transporto priemonės prie bet kurio priekinio žibinto arba gamintojo plokštelės 7 priede parodytu simboliu.

Šio nurodyto pokrypio žemyn vertė nustatoma pagal 6.2.6.1.2 pastraipą.

6.2.6.1.2. Atsižvelgiant į apatinio matomojo paviršiaus krašto montavimo aukštį metrais (h) artimosios šviesos žibinto atskaitos ašies kryptimi, matuojant transporto priemonėse be krovinio, vertikalusis artimosios šviesos ribos pokrypis visomis 5 priede nurodytomis statinėmis sąlygomis turi neviršyti nurodytų ribų, o pradinio reguliavimo vertės turi būti tokios:

$h < 0,8$

ribos: nuo – 0,5 % iki – 2,5 %

pradinis reguliavimas: nuo – 1,0 % iki – 1,5 %

$0,8 \leq h \leq 1,0$

ribos: nuo – 0,5 % iki – 2,5 %

pradinis reguliavimas: nuo – 1,0 % iki – 1,5 %

⁽¹⁾ Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3), 7 priedas (dokumentas TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2 su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 4 pakeitimu).

arba, gamintojo nuožiūra,

ribos: nuo – 1,0 % iki – 3,0 %

pradinis reguliavimas: nuo – 1,5 % iki – 2,0 %

Transporto priemonės tipo patvirtinime šiuo atveju turi būti informacija, kuri iš dviejų alternatyvų naudojama.

$h > 1,0$

ribos: nuo – 1,0 % iki – 3,0 %

pradinis reguliavimas: nuo – 1,5 % iki – 2,0 %

Pirmiau pateiktos ribos ir pradinės reguliavimo vertės apibendrintos toliau pateiktoje schemoje.

N₃G kategorijos transporto priemonėse (visureigiai), kuriose priekiniai žibintai viršija 1 200 mm aukštį, spindulių ribos vertikaliojo pokrypio ribos turi būti: nuo – 1,5 % iki – 3,5 %.

Pradinis reguliavimas turi būti: nuo – 2 % iki – 2,5 %.

6.2.6.2. Priekinių žibintų reguliavimo įtaisas

6.2.6.2.1. Kai priekinių žibintų reguliavimo įtaisas reikalingas, kad būtų įvykdyti 6.2.6.1.1 ir 6.2.6.1.2 pastraipų reikalavimai, įtaisas turi būti automatinis.

6.2.6.2.2. Tačiau leidžiama naudoti rankiniu būdu, nenutrūkstamai arba nutrūkstamai, reguliuojamus įtaisas, jeigu jie turi sustabdymo padėtį, kurią nustačius, įprastais reguliavimo varžtais arba panašiomis priemonėmis gali būti grąžintas pradinis žibintų pokrypis, apibrėžtas 6.2.6.1.1 pastraipoje.

Šie rankiniu būdu reguliuojami įtaisai turi būti valdomi iš vairuotojo sėdimosios vietos.

Nenutrūkstamai reguliuojami įtaisai turi turėti atskaitos žymas, rodančias apkrovos sąlygas, kurioms esant reikia reguliuoti artimąją šviesą.

Nenutrūkstamai reguliuojamų įtaisų padėčių skaičius turi būti toks, kad 5 priede apibrėžtomis apkrovos sąlygomis nebūtų pažeistas verčių intervalas, nurodytas 6.2.6.1.2 pastraipoje.

Prie šių prietaisų valdiklio taip pat turi būti aiškiai nurodytos 5 priede apibrėžtos apkrovos sąlygos, kurioms esant reikia reguliuoti artimąją šviesą (žr. 8 priedą).

6.2.6.2.3. Sugedus 6.2.6.2.1 ir 6.2.6.2.2 pastraipose aprašytiems įtaisams, artimoji šviesa neturi tapti blankesnė, nei buvo prieš sugendant įtaisui.

6.2.6.3. Matavimas

6.2.6.3.1. Nustačius pradinį pokrypį, vertikalusis procentais išreikštas artimosios šviesos pokrypis turi būti matuojamas transporto priemonei stovint, laikantis visų 5 priede aprašytų apkrovos sąlygų.

6.2.6.3.2. Artimosios šviesos pokrypio pokyčio matavimas apkrovos atžvilgiu atliekamas taikant 6 priede aprašytą bandymo procedūrą.

6.2.6.4. Horizontalusis orientavimas

Horizontalusis vieno arba abiejų artimosios šviesos žibintų orientavimas gali įvairuoti, siekiant užtikrinti apšvietimą posūkiuose, jei perkeliamas visas spindulių pluoštas arba spindulių ribos lūžio vieta; pastaroji neturi kirsti transporto priemonės sunkio centro trajektorijos linijos 100 kartų už atitinkamų artimosios šviesos žibintų įtaisymo aukštį didesniais atstumais nuo transporto priemonės priekio.

6.2.7. Elektros jungtys

Perjungiant iš tolimosios šviesos į artimąją, vienu metu turi išsijungti visi tolimosios šviesos žibintai.

Artimoji šviesa gali likti įjungta tuo pačiu metu kaip ir tolimoji šviesa.

Kai naudojami artimosios šviesos žibintai pagal Taisyklę Nr. 98, dujų išlydzio šviesos šaltiniai turi likti įjungti degant tolimajai šviesai.

Vienas papildomas šviesos šaltinis, esantis artimosios šviesos žibintuose arba lemposje (išskyrus tolimosios šviesos žibintą), sugrupuotas arba integruotas atitinkamuose artimosios šviesos žibintuose, gali būti įjungiamas dėl posūkio apšvietimo, jei tik transporto priemonės sunkio centro trajektorijos kreivumo spindulys yra 500 m arba mažesnis. Tai gamintojas gali įrodyti apskaičiavimu arba kitomis priemonėmis, kurioms pritaria už tipo tvirtinimą atsakinga institucija.

Artimosios šviesos žibintai gali būti ĮJUNGiami arba IŠJUNGiami automatiškai. Tačiau visada turi būti įmanoma šiuos artimosios šviesos žibintus ĮJUNGTI arba IŠJUNGTI rankiniu būdu.

6.2.8. Signalinis įtaisas

Signalinis įtaisas neprivalomas.

Tačiau kai visas spindulių pluoštas arba spindulių ribos lūžio vieta perkeliama dėl posūkio apšvietimo, veikimo signalinis įtaisas yra privalomas; tai mirksinti išpėjamoji lemputė, užsidedanti įvykus spindulių ribos lūžio vietos poslinkio funkcijos gedimui.

6.2.9. Kiti reikalavimai

Artimosios šviesos žibintams netaikomi 5.5.2 pastraipos reikalavimai.

Artimosios šviesos žibintai, kurių šviesos šaltinio etaloninis šviesos srautas viršija 2 000 liumenų, įtaisomi kartu su priekinių žibintų valymo įtaisu (-ais) pagal Taisyklę Nr. 45 ⁽¹⁾. Be to, vertikalojo pokrypio atžvilgiu netaikomi 6.2.6.2.2 pastraipos reikalavimai.

Posūkiams apšviesti gali būti naudojami tik artimosios šviesos žibintai pagal Taisyklės Nr. 98 arba 112.

Jei posūkiai apšviečiami horizontaliai paslenkant visą spindulių pluoštą arba spindulių ribos lūžio vietą, toks apšvietimas turi būti įjungiamas, tik jei transporto priemonė važiuoja į priekį; jis neturi būti taikomas posūkiui į dešinę apšviesti šalyse, kuriose eismas vyksta dešiniąja puse (kairiam posūkiui, kai eismas vyksta kairiąja puse).

6.3. Priekinis rūko žibintas

6.3.1. Buvimas

Neprivalomas variklinėse transporto priemonėse. Draudžiama naudoti priekabose.

⁽¹⁾ Susitariančiosios šalys pagal atitinkamas taisykles gali vis dar drausti naudoti mechanines valymo sistemas, kai naudojami priekiniai žibintai su plastikiniais sklaidytuvais, paženklintais raidėmis „PL“.

- 6.3.2. *Skaičius*
Du.
- 6.3.3. *Išdėstymas*
Nėra specialių reikalavimų.
- 6.3.4. *Vieta*
- 6.3.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne didesniu kaip 400 mm atstumu.
- 6.3.4.2. Aukščio atžvilgiu:

mažiausiai: ne mažiau kaip 250 mm virš žemės.
daugiausia: M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonėse ne daugiau kaip 800 mm virš žemės.
Visų kitų kategorijų transporto priemonėms netaikomas didžiausio aukščio apribojimas.

Tačiau atskaitos ašies kryptimi joks matomojo paviršiaus taškas neturi būti aukščiau kaip matomojo paviršiaus taškas artimosios šviesos žibinto atskaitos ašies kryptimi.
- 6.3.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės priekyje. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei spinduliuojama šviesa tiesiogiai arba netiesiogiai, per galinio vaizdo veidrodžius ir (arba) kitus atspindinčius transporto priemonės paviršius, nesukelia nepatogumo vairuotojui.
- 6.3.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*

Apibrėžiamas α ir β kampais, kaip nustatyta 2.13 pastraipoje:

 $\alpha = 5^\circ$ aukštyrį ir žemyn,

 $\beta = 45^\circ$ į išorę ir 10° į vidų.
- 6.3.6. *Orientavimas*
Į priekį.

Priekinių rūko žibintų reguliavimas neturi įvairuoti ratų pasukimo ribotuvo kampo atžvilgiu.

Žibintai turi būti nukreipti į priekį taip, kad neakintų artėjančių transporto priemonių vairuotojų ir nesukeltų nepatogumų kitiems eismo dalyviams.
- 6.3.7. *Elektros jungtys*
Turi būti įmanoma įjungti ir išjungti priekinius rūko žibintus atskirai nuo tolimosios šviesos žibintų, artimosios šviesos žibintų arba bet kurio tolimosios ir artimosios šviesos žibintų derinio.
- 6.3.8. *Signalinis įtaisas*
Uždarnosios grandinės signalinis įtaisas yra privalomas. Nepriklausoma nemirksinti įspėjamoji lemputė.
- 6.3.9. *Kiti reikalavimai*
Nėra.

6.4. Atbulinės eigos žibintas**6.4.1. Buvimas**

Privalomas variklinėse transporto priemonėse ir O₂, O₃ ir O₄ kategorijų priekabose. Neprivalomas O₁ kategorijos priekabose.

6.4.2. Skaičius

6.4.2.1. Vienas įtaisas privalomas, o antras neprivalomas M₁ kategorijos variklinėse transporto priemonėse ir visose kitose transporto priemonėse, kurios yra ne ilgesnės kaip 6 000 mm.

6.4.2.2. Du įtaisai privalomi ir du įtaisai neprivalomi visose transporto priemonėse, kurios yra ne ilgesnės kaip 6 000 mm, išskyrus M₁ kategorijos transporto priemones.

6.4.3. Išdėstymas

Nėra specialių reikalavimų.

6.4.4. Vieta

6.4.4.1. Pločio atžvilgiu: nėra specialių reikalavimų.

6.4.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 1 200 mm.

6.4.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės gale.

Tačiau, jei yra įtaisyti, transporto priemonės šone arba gale turi būti įrengti du neprivalomi 6.4.2.2 pastraipoje paminėti įtaisai pagal 6.4.5 ir 6.4.6 pastraipų reikalavimus.

6.4.5. Geometrinis apžvelgiamumas

Apibrėžiamas α ir β kampais, kaip nustatyta 2.13 pastraipoje:

α = 15° aukštyn ir 5° žemyn,

β = 45° į dešinę ir į kairę, jei yra tik vienas įtaisas,

45° į išorę ir 30° į vidų, jei yra du įtaisai.

6.4.2.2 pastraipoje paminėtų dviejų neprivalomų įtaisų, jei įtaisyti transporto priemonės šone, atskaitos ašis turi būti nukreipta į šoną horizontaliai, jos pokrypis $10^\circ \pm 5^\circ$ transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos atžvilgiu.

6.4.6. Orientavimas

Atgal

Dviejų 6.4.2.2 pastraipoje paminėtų neprivalomų įtaisų atveju, jeigu jie įtaisyti transporto priemonės šone, netaikomi pirmiau pateikti 6.4.5 pastraipos reikalavimai. Tačiau šių įtaisų atskaitos ašis turi būti nukreipta į išorę ne daugiau kaip 15° horizontaliai galo link transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos atžvilgiu.

6.4.7. Elektros jungtys

6.4.7.1. Jungtys turi būti tokios, kad žibintas galėtų įsijungti, tik jei įjungta atbulinės eigos pavara ir jei variklio užvedimą ir užgesinimą kontroliuojantis įtaisas yra tokioje padėtyje, kad variklis galėtų veikti. Žibintas neturi užsidegti arba likti degti, jei neįvykdyta kuri nors iš pirmiau nurodytų sąlygų.

6.4.7.2. Be to, dviejų 6.4.2.2 pastraipoje paminėtų neprivalomų įtaisų elektros jungtys turi būti tokios, kad šie įtaisai negalėtų šviesti, jei neįjungti 5.11 pastraipoje nurodyti žibintai.

Leidžiama įjungti transporto priemonės šone įtaisytus žibintus, lėtai manevruojant priekine eiga. Šiems tikslams įtaisai turi būti įjungiami ir išjungiami rankiniu būdu (atskiru jungikliu) ir gali likti šviesti, net jei išjungžiama atbulinės eigos pavarą. Tačiau jei transporto priemonės priekinės eigos greitis viršija 10 km/h, įtaisai turi būti išjungiami automatiškai ir likti išjungti tol, kol sąmoningai bus įjungti vėl.

6.4.8. *Signalinis įtaisas*

Signalinis įtaisas neprivalomas.

6.4.9. *Kiti reikalavimai*

Nėra.

6.5. **Posūkių rodiklio žibintas**

6.5.1. *Buvimas (žr. toliau pateiktą pav.)*

Privalomas. Posūkių rodiklių žibintai skirstomi į kategorijas (1, 1a, 1b, 2a, 2b, 5 ir 6), o jų sąranka vienoje transporto priemonėje sudaro išdėstymą („A“ ir „B“).

„A“ išdėstymas taikomas visoms variklinėms transporto priemonėms.

„B“ išdėstymas taikomas tik priekaboms.

6.5.2. *Skaičius*

Priklauso nuo išdėstymo.

6.5.3. *Išdėstymas (žr. toliau pateiktą pav.)*

A: du priekiniai posūkių rodiklių žibintai, kurių kategorijos yra šios:

1, 1a arba 1b, jei atstumas nuo matomojo paviršiaus krašto šio žibinto atskaitos ašies kryptimi iki matomojo paviršiaus artimosios šviesos žibinto ir (arba) priekinio rūko žibinto, jei toks yra, atskaitos ašies kryptimi yra bent 40 mm;

1a arba 1b, jei atstumas nuo matomojo paviršiaus krašto šio žibinto atskaitos ašies kryptimi iki matomojo paviršiaus artimosios šviesos žibinto ir (arba) priekinio rūko žibinto, jei toks yra, atskaitos ašies kryptimi yra didesnis kaip 20 mm ir mažesnis kaip 40 mm;

1b, jei atstumas nuo matomojo paviršiaus krašto šio žibinto atskaitos ašies kryptimi iki matomojo paviršiaus artimosios šviesos žibinto ir (arba) priekinio rūko žibinto, jei toks yra, atskaitos ašies kryptimi yra 20 mm arba mažesnis;

du galiniai posūkių rodiklių žibintai (2a arba 2b kategorija);

du papildomi žibintai (2a arba 2b kategorija) visose M₂, M₃, N₂, N₃ kategorijų transporto priemonėse.

du šoniniai 5 arba 6 kategorijos posūkių rodiklių žibintai (mažiausi reikalavimai):

5

visoms M₁ kategorijos transporto priemonėms;

N₁, M₂ ir M₃ kategorijos transporto priemonėms, kurios yra ne ilgesnės kaip 6 metrai.

6

visoms N₂ ir N₃ kategorijos transporto priemonėms;

N₁, M₂ ir M₃ kategorijų transporto priemonėms, kurios yra ilgesnės kaip 6 metrai.

Visais atvejais leidžiama 5 kategorijos šoninius posūkių rodiklių žibintus pakeisti 6 kategorijos šoniniais posūkių rodiklių žibintais.

Kai įtaisyti žibintai, kuriuose yra kombinuota priekinių posūkių rodiklių žibintų funkcija (1, 1a, 1b kategorijos) ir šoninių posūkių rodiklių žibintų funkcija (5 arba 6 kategorija), galima įtaisyti du papildomus šoninius posūkių rodiklių žibintus (5 arba 6 kategorija), kad būtų įvykdyti 6.5.5 pastraipoje pateikti matomumo reikalavimai.

B: du galiniai posūkių rodiklių žibintai (2a arba 2b kategorija).

du papildomi žibintai (2a arba 2b kategorija) visose O₂, O₃ ir O₄ kategorijų transporto priemonėse.

6.5.4. Vieta

6.5.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus kraštas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne didesnis kaip 400 mm atstumu. Ši sąlyga netaikoma papildomiems galiniams žibintams.

Atstumas tarp dviejų matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašių kryptimi turi būti ne mažesnis kaip 600 mm.

Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, kai bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

6.5.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės.

6.5.4.2.1. 5 arba 6 kategorijos šoninių posūkių rodiklių žibintų šviesą spinduliuojančio paviršiaus aukštis turi būti:

ne mažesnis kaip: 350 mm M₁ ir N₁ kategorijų transporto priemonėms ir 500 mm visų kitų kategorijų transporto priemonėms, matuojant nuo žemiausio taško; ir

ne didesnis kaip: 1 500 mm, matuojant nuo aukščiausio taško.

6.5.4.2.2. 1, 1a, 1b, 2a ir 2b kategorijų posūkių rodiklių žibintų aukštis, matuojant pagal 5.8 pastraipą, turi būti ne mažesnis kaip 350 mm ir ne didesnis kaip 1 500 mm.

6.5.4.2.3. Jei transporto priemonės konstrukcija tokia, kad negalima taikyti viršutinių ribų, išmatuotų kaip nurodyta pirmiau, ir jei neįtaisyti papildomi žibintai, ribos gali būti padidintos iki 2 300 mm 5 ir 6 kategorijų šoniniams posūkių rodiklių žibintams ir iki 2 100 mm 1, 1a, 1b, 2a ir 2b kategorijų posūkių rodiklių žibintams.

6.5.4.2.4. Jei įtaisyti papildomi žibintai, jie turi būti tokia aukštyje, kad nepažeistų 6.5.4.1 pastraipos reikalavimų; žibintų simetrija ir vertikalusis atstumas gali būti tokio dydžio, kiek leidžia kėbulo forma, bet ne mažesnis kaip 600 mm virš privalomųjų žibintų.

6.5.4.3. Ilgio atžvilgiu (žr. toliau pateiktą pav.)

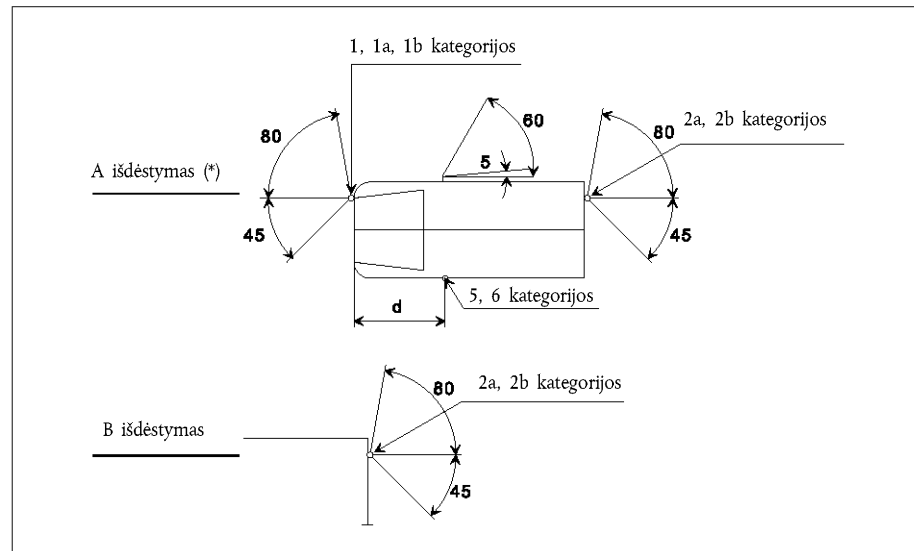
Atstumas tarp šoninio posūkių rodiklio žibinto (5 ir 6 kategorijos) šviesą spinduliuojančio paviršiaus ir skersinės plokštumos, žyminčios bendro transporto priemonės ilgio priekinę ribą, neturi būti didesnis kaip 1 800 mm. Tačiau M₁ ir N₁ kategorijos transporto priemonėse ir visų kitų kategorijų transporto priemonėse, jei transporto priemonės konstrukcija neleidžia laikytis mažiausių matomumo kampų reikalavimų, šis atstumas gali būti padidintas iki 2 500 mm.

6.5.5. Geometrinis apžvelgiamumas

6.5.5.1. Horizontalūs kampai: (žr. toliau pateiktą pav.)

Vertikalūs kampai: 15° virš 1 , $1a$, $1b$, $2a$, $2b$ ir 5 kategorijos posūkių rodiklių žibintų horizontalės ir žemiau. Vertikalūs kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5° , jei žibintai yra mažiau kaip $2\,100$ mm virš žemės; 6 kategorijos posūkių rodiklių žibintų atveju – 30° virš horizontalės ir 5° žemiau. Vertikalūs kampas virš horizontalės gali būti sumažintas iki 5° , jei papildomi žibintai yra ne mažiau kaip $2\,100$ mm virš žemės.

Pavyzdys (žr. 6.5 pastraipą)

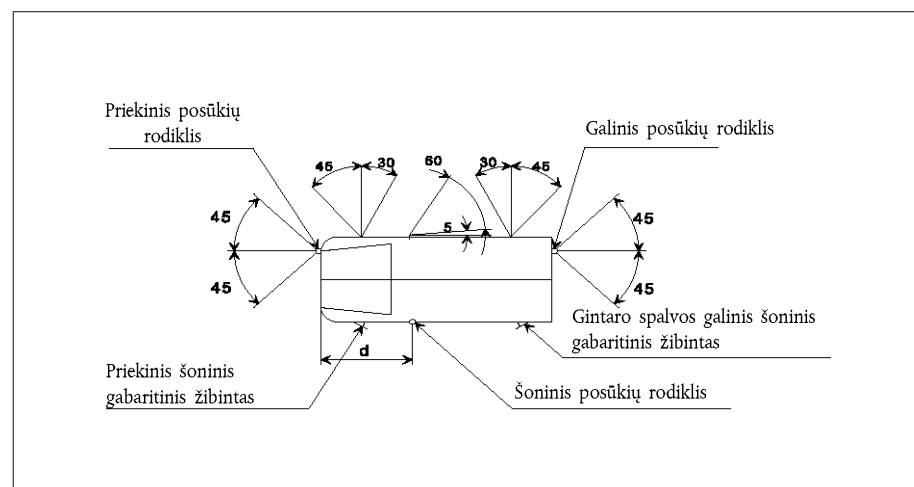

(*) 5° vertė, pateikiama „aklajam“ matomumo kampui atgal nuo šoninio posūkių rodiklio, yra viršutinė riba. $d \leq 1,80$ m (M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėms $d \leq 2,50$ m).

6.5.5.2. arba, gamintojo nuožiūra, M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonėms ⁽¹⁾:

Priekiniai ir galiniai posūkių rodiklių žibintai, taip pat šoniniai gabaritiniai žibintai:

Horizontalūs kampai parodyti toliau:

Vertikalūs kampai: 15° virš horizontalės ir žemiau. Vertikalūs kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5° , jei žibintai yra nuo žemės arčiau kaip 750 mm.

⁽¹⁾ „Aklajam“ matomumo kampui atgal nuo šoninio posūkių rodiklio pateikiama 5° vertė yra viršutinė riba. $d \leq 2,50$ m.

Kad žibintas būtų laikomas matomu, turi būti be kliūčių matoma bent 12,5 kv. cm jo matomojo paviršiaus, išskyrus 5 ir 6 kategorijų šoninius posūkių rodiklius. Neturi būti atsižvelgiama į jokie šviesogražio atšvaito šviečiamojo paviršiaus plotą, kuris neperduoda šviesos.

6.5.6. *Orientavimas*

Pagal gamintojo pateiktas montavimo sąlygas, jei yra.

6.5.7. *Elektros jungtys*

Posūkių rodiklių žibintai turi įsijungti nepriklausomai nuo kitų žibintų. Visi vienoje transporto priemonės pusėje esantys posūkių rodiklių žibintai turi būti įjungiami ir išjungiami vienu valdikliu ir turi mirksėti sinchroniškai.

Trumpesnėse kaip 6 m M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse, kai išdėstymas atitinka 6.5.5.2 pastraipą, gintaro spalvos šoniniai gabaritiniai žibintai, jei tokie įtaisyti, taip pat turi mirksėti tokiu pačiu dažnumu (sinchroniškai) su posūkių rodiklių žibintais.

6.5.8. *Signalinis įtaisas*

Veikimo signalinis įtaisas privalomas priekiniams ir galiniams posūkių rodiklių žibintams. Jis gali būti regimasis, girdimasis arba ir regimasis, ir girdimasis. Jeigu yra regimasis, tai turi būti mirksinti lemputė, kuri bet kurio priekinio arba galinio posūkių rodiklių žibinto gedimo atveju arba užgesta, arba lieka degti nemirksėdama, arba mirksi pastebimai pasikeitusiu dažniu. Jeigu signalas yra tik girdimasis, bet kurio priekinio arba galinio posūkių rodiklių žibinto gedimo atveju turi būti aiškiai girdimas, kad parodytų dažnio pokytį.

Jei variklinė transporto priemonė yra pritaikyta vilkti priekabą, turi būti įtaisytas specialus regimasis priekabos posūkių rodiklių žibintų veikimo signalinis įtaisas, jei vilkiko signaliniu įtaisu negalima pranešti apie bet kurio transporto priemonės junginio posūkių rodiklio gedimą.

Papildomai priekabose įtaisomai posūkių rodiklių žibintų porai veikimo signalinis įtaisas neprivalomas.

6.5.9. *Kiti reikalavimai*

Šviesa turi mirksėti 90 ± 30 kartų per minutę.

Ijungus šviesos signalo valdiklį, šviesa turi įsijungti ne vėliau kaip po sekundės, o antrą kartą – ne vėliau kaip po pusantros sekundės. Jeigu variklinė transporto priemonė pritaikyta vilkti priekabą, posūkių rodiklių žibintų valdikliu taip pat turi būti valdomi ir priekabos posūkių rodiklių žibintai. Sugedus posūkių rodiklių žibintui (jei tai įvyksta ne dėl trumpojo jungimo), kiti posūkių rodiklių žibintai turi mirksėti, tačiau jų mirksėjimo dažnis tokiu atveju gali skirtis nuo nustatytojo.

6.6. **Įspėjamasis pavojaus signalas**

6.6.1. *Buvimas*

Privalomas.

Ijungus signalą, vienu metu turi veikti posūkių rodiklių žibintai pagal 6.5 pastraipos reikalavimus.

6.6.2. *Skaičius*

Kaip nurodyta 6.5.2 pastraipoje.

6.6.3. *Išdėstymas*

Kaip nurodyta 6.5.3 pastraipoje.

- 6.6.4. *Vieta*
- 6.6.4.1. *Plotis*
Kaip nurodyta 6.5.4.1 pastraipoje.
- 6.6.4.2. *Aukštis*
Kaip nurodyta 6.5.4.2 pastraipoje.
- 6.6.4.3. *Ilgis*
Kaip nurodyta 6.5.4.3 pastraipoje.
- 6.6.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*
Kaip nurodyta 6.5.5 pastraipoje.
- 6.6.6. *Orientavimas*
Kaip nurodyta 6.5.6 pastraipoje.
- 6.6.7. *Elektros jungtys*
Signalas turi būti valdomas atskiru valdikliu, leidžiančiu visiems posūkių rodiklių žibintams mirksėti sinchroniškai.
- Trumpesnėse kaip 6 m M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse, kai išdėstymas atitinka 6.5.5.2 pastraipą, gintaro spalvos šoniniai gabaritiniai žibintai, jei tokie įtaisyti, taip pat turi mirksėti tokiu pačiu dažniu (sinchroniškai) su posūkių rodiklių žibintais.
- 6.6.8. *Signalinis įtaisas*
Uždarosios grandinės signalinis įtaisas yra privalomas. Mirksinti įspėjamoji lemputė, galinti veikti kartu su 6.5.8 pastraipoje aprašytu (-ais) signaliniu (-iais) įtaisu (-ais).
- 6.6.9. *Kiti reikalavimai*
Kaip apibrėžta 6.5.9 pastraipoje. Jeigu variklinė transporto priemonė pritaikyta vilkti priekabą, įspėjamojo pavojaus signalo valdikliu taip pat turi būti galima įjungti priekabos posūkių rodiklių žibintus. Įspėjamojo pavojaus signalas turi galėti veikti net tada, kai variklio užvedimo arba išjungimo įtaisas yra padėtyje, kurioje neįmanoma užvesti variklį.
- 6.7. **Stabdymo žibintas**
- 6.7.1. *Buvimas*
S1 arba S2 kategorijos įtaisas: privalomas visų kategorijų transporto priemonėse.
- S3 kategorijos įtaisas: privalomi M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonėse, išskyrus sunkvežimius be kėbulo ir N_1 kategorijos transporto priemones su atvira kroviniamis skirta vieta; kitų kategorijų transporto priemonėse neprivalomi.
- 6.7.2. *Skaičius*
Du S1 arba S2 kategorijos įtaisai ir vienas S3 kategorijos įtaisas visų kategorijų transporto priemonėse.
- 6.7.2.1. Išskyrus atvejį, kai įtaisytas S3 kategorijos įtaisas, du papildomi S1 arba S2 kategorijos įtaisai gali būti sumontuoti M_2 , M_3 , N_2 , N_3 , O_2 , O_3 ir O_4 kategorijų transporto priemonėse.

6.7.2.2. Tik jei transporto priemonės išilginė vidurio plokštuma yra ne ant stacionarios kėbulo plokštės, bet atskiria vieną arba dvi judamąsias transporto priemonės dalis (pvz., duris), ir išilginėje vidurio plokštumoje virš tokių judamųjų dalių trūksta vietos įrengti vieną S3 kategorijos įtaisą:

a) galima įtaisyti du S3 kategorijos „D“ tipo įtaisus arba

b) vieną S3 kategorijos įtaisą galima įrengti į kairę arba į dešinę nuo išilginės vidurio plokštumos.

6.7.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.7.4. *Vieta*

6.7.4.1. Pločio atžvilgiu:

M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonės: S1 arba S2 kategorijos įtaisų atveju atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne toliau kaip 400 mm atstumu;

Atstumui tarp dviejų matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašių kryptimi netaikomi jokie specialūs reikalavimai.

Visų kitų kategorijų transporto priemonės: S1 arba S2 kategorijų įtaisų atveju atstumas tarp matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašių kryptimi turi būti ne mažesnis kaip 600 mm. Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, jei bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

S3 kategorijos įtaisai: atskaitos centras turi būti transporto priemonės išilginėje vidurio plokštumoje. Tačiau kai yra įtaisyti du S3 kategorijos įtaisai pagal 6.7.2 pastraipą, jie turi būti kuo arčiau išilginės vidurio plokštumos – po vieną kiekvienoje šios plokštumos pusėje.

Kai šone nuo išilginės vidurio plokštumos pagal 6.7.2 pastraipą leidžiama papildomai pritaisyti S3 kategorijos žibintą, atstumas nuo išilginės vidurio plokštumos iki žibinto atskaitos centro neturi būti didesnis kaip 150 mm.

6.7.4.2. Aukščio atžvilgiu:

6.7.4.2.1. S1 arba S2 kategorijos įtaisai: virš žemės ne mažiau kaip 350 mm ir ne daugiau kaip 1 500 mm (2 100 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 1 500 mm atstumą ir jei nėra įtaisytų papildomų žibintų).

Jei įtaisyti papildomi žibintai, jie turi būti tokia aukštyje, kad nepažeistų žibintų pločio ir simetrijos reikalavimų, o vertikalus atstumas būtų tokio dydžio, kiek leidžia kėbulo forma, bet ne mažiau kaip 600 mm virš privalomųjų žibintų.

6.7.4.2.2. S3 kategorijos įtaisų atveju horizontali plokštuma, liečianti matomojo paviršiaus apatinį kraštą, turi būti:

a) ne daugiau kaip 150 mm žemiau horizontalios plokštumos, liečiančios galinio stiklo paviršiaus apatinį kraštą, arba

b) ne mažiau kaip 850 mm virš žemės.

Tačiau horizontali plokštuma, liečianti S3 kategorijos įtaiso matomojo paviršiaus apatinį kraštą, turi būti virš horizontalios plokštumos, liečiančios S1 arba S2 kategorijos įtaisų matomojo paviršiaus viršutinį kraštą.

6.7.4.3. Ilgio atžvilgiu:

S1 arba S2 kategorijos įtaisai: transporto priemonės gale.

S3 kategorijos įtaisai: nėra specialių reikalavimų.

6.7.5. Geometrinis apžvelgiamumas

Horizontalus kampas: S1 arba S2 kategorijų įtaisai:

45° į kairę ir į dešinę nuo transporto priemonės išilginės ašies;

S3 kategorijos įtaisai: 10° į kairę ir į dešinę nuo transporto priemonės išilginės ašies;

Vertikalus kampas: S1 arba S2 kategorijos įtaisai: 15° virš ir žemiau horizontalės. Tačiau vertikalus kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei žibinto aukštis yra mažesnis kaip 750 mm. Vertikalus kampas virš horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, kai papildomi žibintai yra ne mažiau kaip 2 100 mm virš žemės;

S3 kategorijos įtaisai: 10° virš ir 5° žemiau horizontalės.

6.7.6. Orientavimas

Transporto priemonės gale.

6.7.7. Elektros jungtys

6.7.7.1. Visi stabdymo signalo žibintai turi užsidegti vienu metu, kai stabdžių sistema duoda reikiamą signalą, apibrėžtą Taisyklėse Nr. 13 ir 13-H.

6.7.7.2. Stabdymo signalo žibintai neturi veikti, jei variklio užvedimo ir (arba) išjungimo įtaisas yra tokioje padėtyje, kurioje neįmanoma užvesti variklio.

6.7.8. Signalinis įtaisas

Signalinis įtaisas neprivalomas; kur įtaisytas, signalinis veikimo įtaisas yra nemirksinti įspėjamoji lemputė, įsijungianti sugedus stabdymo signalo žibintams.

6.7.9. Kiti reikalavimai

6.7.9.1. S3 kategorijos įtaisas negali būti sujungtas su bet kuriuo kitu žibintu.

6.7.9.2. S3 kategorijos įtaisas gali būti įtaisytas transporto priemonės išorėje arba viduje.

6.7.9.2.1. Kai įtaisas įrengtas transporto priemonės viduje:

skleidžiama šviesa neturi sukelti nepatogumo vairuotojui per galinio vaizdo veidrodžius ir (arba) kitus transporto priemonės paviršius (t. y. galinį stiklą).

6.8. Galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo žibintas

6.8.1. Buvimas

Privalomas.

6.8.2. Skaičius

Toks, kad įtaisas apšviestų valstybinio numerio ženklo vietą.

- 6.8.3. *Išdėstymas*
Toks, kad įtaisas apšviestų valstybinio numerio ženklo vietą.
- 6.8.4. *Vieta*
- 6.8.4.1. Pločio atžvilgiu: tokia, kad įtaisas apšviestų valstybinio numerio ženklo vietą.
- 6.8.4.2. Aukščio atžvilgiu: tokia, kad įtaisas apšviestų valstybinio numerio ženklo vietą.
- 6.8.4.3. Ilgio atžvilgiu: tokia, kad įtaisas apšviestų valstybinio numerio ženklo vietą.
- 6.8.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*
Toks, kad įtaisas apšviestų valstybinio numerio ženklo vietą.
- 6.8.6. *Orientavimas*
Toks, kad įtaisas apšviestų valstybinio numerio ženklo vietą.
- 6.8.7. *Elektros jungtys*
Pagal 5.11 pastraipą.
- 6.8.8. *Signalinis įtaisas*
Signalinis įtaisas neprivalomas. Jeigu yra, jo funkciją turi atlikti signalinis įtaisas, kurio reikalaujama priekiniams ir galiniams gabaritiniams žibintams.
- 6.8.9. *Kiti reikalavimai*
Kai valstybinio numerio ženklo apšvietimo žibintas yra kombinuotas su galiniu gabaritiniu žibintu, sujungtas su stabdymo signalo žibintu arba su galiniu rūko žibintu, galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo žibinto fotometrinės savybės gali pasikeisti degant stabdymo signalo žibintui arba galiniam rūko žibintui.
- 6.9. **Priekinis gabaritinis žibintas**
- 6.9.1. *Buvimas*
Privalomas visoms variklinėms transporto priemonėms.

Privalomas didesnio kaip 1 600 mm pločio priekaboms.

Neprivalomas priekaboms, kurių plotis mažesnis kaip 1 600 mm.
- 6.9.2. *Skaičius*
Du.
- 6.9.3. *Išdėstymas*
Nėra specialių reikalavimų.
- 6.9.4. *Vieta*
- 6.9.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne toliau kaip 400 mm atstumu.

Priekabos atveju atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne toliau kaip 150 mm atstumu.

Atstumas tarp dviejų matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašies kryptimi turi būti:

M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonės: nėra specialių reikalavimų;

Visų kitų kategorijų transporto priemonės: ne mažesnis kaip 600 mm. Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, kai bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

6.9.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 350 mm ir ne daugiau kaip 1 500 mm (2 100 mm O_1 ir O_2 kategorijų transporto priemonėse arba jei dėl kitų kategorijų transporto priemonių kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 1 500 mm atstumą).

6.9.4.3. Ilgio atžvilgiu: nėra specialių reikalavimų.

6.9.4.4. Kai priekinis gabaritinis žibintas ir kitas žibintas yra kartu sujungti, išdėstymo reikalavimų atitikčiai patikrinti turi būti naudojamas matomasis paviršius kito žibinto atskaitos ašies kryptimi (6.9.4.1–6.9.4.3 pastraipos).

6.9.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*

6.9.5.1. Horizontalusis kampas dviem gabaritiniais žibintams:

45° į vidų ir 80° į išorę.

Priekabų atveju kampas į vidų gali būti sumažintas iki 5°.

Vertikalusis kampas:

15° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei žibintai yra žemiau nei 750 mm virš žemės.

6.9.5.2. M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse, kaip alternatyva 6.9.5.1 pastraipai, gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo nuožiūra ir tik jei transporto priemonėje įtaisytas priekinis šoninis gabaritinis žibintas.

Horizontalusis kampas: 45° į išorę ir 45° į vidų.

Vertikalusis kampas: 15° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei žibintai yra žemiau nei 750 mm atstumu virš žemės.

Kad būtų laikomas matomu, turi būti be kliūčių matoma bent 12,5 kv. cm matomojo žibinto paviršiaus. Neatsižvelgiama į jokie šviesogražio atšvaito šviečiamąjį paviršių, kuris neperduoda šviesos.

6.9.6. *Orientavimas*

Į priekį.

6.9.7. *Elektros jungtys*

Pagal 5.11 pastraipą.

6.9.8. *Signalinis įtaisas*

Uždarnosios grandinės signalinis įtaisas yra privalomas. Šis signalinis įtaisas neturi mirksėti ir nėra būtinas, jei prietaisų skydelio apšvietimas gali būti įjungtas tik kartu su priekiniais gabaritiniais žibintais.

6.9.9. *Kiti reikalavimai*

Jei priekiniame gabaritiniam žibinte yra įtaisytas vienas arba daugiau infraraudonųjų spindulių generatorių, juos leidžiama įjungti, tik kai yra įjungtas tos pačios pusės transporto priemonės žibintas, o transporto priemonė važiuoja priekine eiga. Kai priekinis gabaritinis žibintas arba tos pačios pusės priekinis žibintas sugenda, infraraudonųjų spindulių generatorius (-iai) turi automatiškai išsijungti.

6.10. Galinis gabaritinis žibintas**6.10.1. Buvimas**

Privalomas.

6.10.2. Skaičius

Du.

6.10.2.1. Išskyrus atvejį, kai įtaisyti galinio kontūro gabaritiniai žibintai, M_2 , M_3 , N_2 , N_3 , O_2 , O_3 ir O_4 kategorijų transporto priemonėse galima įtaisyti du papildomus gabaritinius žibintus.

6.10.3. Išdėstymas

Nėra specialių reikalavimų.

6.10.4. Vieta

6.10.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne toliau kaip 400 mm atstumu. Ši sąlyga netaikoma papildomiems galiniams žibintams.

Atstumas tarp dviejų matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašių kryptimi turi būti:

M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonės: nėra specialių reikalavimų;

Visų kitų kategorijų transporto priemonės: ne mažesnis kaip 600 mm. Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, kai bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

6.10.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 350 mm ir ne daugiau kaip 1 500 mm (2 100 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 1 500 mm atstumą ir jei nėra įtaisytų papildomų žibintų). Jei įtaisyti papildomi žibintai, jie turi būti tokiam aukštyje, kad nepažeistų 6.10.4.1 pastraipos reikalavimų, žibintų simetrija ir vertikalusis atstumas gali būti tokio dydžio, kiek leidžia kėbulo forma, bet ne mažesnis kaip 600 mm virš privalomųjų žibintų.

6.10.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės gale.

6.10.5. Geometrinis apžvelgiamumas

6.10.5.1. Horizontalusis kampas: 45° į vidų ir 80° į išorę.

Vertikalusis kampas: 15° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5° , jei žibintai yra žemiau kaip 750 mm virš žemės. Vertikalusis kampas virš horizontalės gali būti sumažintas iki 5° , jei papildomi žibintai yra žemiau kaip 2 100 mm virš žemės.

6.10.5.2. M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse, kaip alternatyva 6.10.5.1 pastraipai, gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo nuožiūra ir tik jei transporto priemonėje įtaisytas galinis šoninis gabaritinis žibintas.

Horizontalusis kampas: 45° į išorę ir 45° į vidų.

Vertikalusis kampas: 15° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5° , jei žibintai yra žemiau kaip 750 mm atstumu virš žemės.

Kad būtų laikomas matomu, turi būti be kliūčių matoma bent 12,5 kv. cm matomojo žibinto paviršiaus. Neatsižvelgiama į jokie šviesogražio atšvaito šviečiamąjį paviršių, kuris neperduoda šviesos.

6.10.6. Orientavimas

Atgal.

- 6.10.7. *Elektros jungtys*
Pagal 5.11 pastraipą.
- 6.10.8. *Signalinis įtaisas*
Uždarnosios grandinės signalinis įtaisas yra privalomas. Jis turi būti sujungtas su priekiniais gabaritiniais žibintais.
- 6.10.9. *Kiti reikalavimai*
Nėra.
- 6.11. **Galinis rūko žibintas**
- 6.11.1. *Buvimas*
Privalomas.
- 6.11.2. *Skaičius*
Vienas arba du.
- 6.11.3. *Išdėstymas*
Nėra specialių reikalavimų.
- 6.11.4. *Vieta*
- 6.11.4.1. Pločio atžvilgiu: jei yra tik vienas galinis rūko žibintas, jis turi būti priešingoje transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos pusėje registracijos šalies eismo krypties atžvilgiu; atskaitos centras taip pat gali būti transporto priemonės išilginėje vidurio plokštumoje.
- 6.11.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 1 000 mm. N₃G kategorijos transporto priemonėms (visureigiams) didžiausias aukštis gali būti padidintas iki 1 200 mm.
- 6.11.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės gale.
- 6.11.5. *Geometrinis matavimas*

Apibrėžiamas α ir β kampais, kaip nustatyta 2.13 pastraipoje:

 α = 5° aukštyn ir 5° žemyn;

 β = 25° į dešinę ir į kairę.
- 6.11.6. *Orientavimas*
Atgal.
- 6.11.7. *Elektros jungtys*
Jos turi būti tokios:
- 6.11.7.1. galinis (-iai) rūko žibintas (-ai) negali būti įjungtas, jei nedega tolimosios šviesos, artimosios šviesos arba priekiniai rūko žibintai;
- 6.11.7.2. galinis rūko žibintas (-ai) gali būti išjungiamas nepriklausomai nuo bet kurio kito žibinto.
- 6.11.7.3. Taikomi tokie reikalavimai:
- 6.11.7.3.1. galinis (-iai) rūko žibintas (-ai) gali toliau veikti, kol išjungti gabaritiniai žibintai, ir galinis (-iai) rūko žibintas (-ai) turi likti išjungtas (-i), kol vėl bus sąmoningai įjungtas (-i);

- 6.11.7.3.2. greta privalomojo signalinio įtaiso (6.11.8 pastraipa) turi būti bent garsinis įspėjimas, jei išjungiamas degimas arba užvedimo raktelis ištraukiamas ir atidaromos vairuotojo durėlės arba žibintai (6.11.7.1 pastraipa) yra įjungti ar išjungti, o galinio rūko žibinto jungiklis yra įjungimo padėtyje.
- 6.11.7.4. Išskyrus 6.11.7.1 ir 6.11.7.3 pastraipų nuostatas, galinio rūko žibinto (-ų) veikimui neturi daryti įtakos jokių kitų žibintų įjungimas arba išjungimas.
- 6.11.8. *Signalinis įtaisas*
Uždarnosios grandinės signalinis įtaisas yra privalomas. Nepriklausoma nemirksinti įspėjamoji lemputė.
- 6.11.9. *Kiti reikalavimai*
Visais atvejais atstumas nuo galinio rūko žibinto iki kiekvieno stabdymo signalo žibinto turi būti didesnis kaip 100 mm.
- 6.12. **Stovėjimo žibintas**
- 6.12.1. *Buvimas*
Ne ilgesnėse kaip 6 m ir ne platesnėse kaip 2 m variklinėse transporto priemonėse šis žibintas neprivalomas.

Visose kitose transporto priemonėse stovėjimo žibintas draudžiamas.
- 6.12.2. *Skaičius*
Priklauso nuo išdėstymo.
- 6.12.3. *Išdėstymas*
Du žibintai priekyje ir du žibintai gale arba po vieną žibintą kiekvienoje pusėje.
- 6.12.4. *Vieta*
- 6.12.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne didesniu kaip 400 mm atstumu.

Be to, jei yra du žibintai, jie turi būti transporto priemonės šonuose.
- 6.12.4.2. Aukščio atžvilgiu:

M₁ ir N₁ kategorijos transporto priemonės: nėra specialių reikalavimų;

Visų kitų kategorijų transporto priemonės: virš žemės ne mažiau kaip 350 mm ir ne daugiau kaip 1 500 mm (2 100 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 1 500 mm atstumą).
- 6.12.4.3. Ilgio atžvilgiu: nėra specialių reikalavimų.
- 6.12.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*
Horizontalusis kampas: 45° į išorę, į priekį ir atgal.

Vertikalusis kampas: 15° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei žibintas yra žemiau nei 750 mm virš žemės.
- 6.12.6. *Orientavimas*
Turi būti toks, kad žibintai atitiktų matomumo iš priekio ir iš galo reikalavimus.

6.12.7. *Elektros jungtys*

Jungtis turi leisti stovėjimo žibintui (-ams) degti toje pačioje transporto priemonės pusėje nepriklausomai nuo kitų žibintų.

Stovėjimo žibintas (-ai) ir, jei taikoma, priekinis bei galinis gabaritiniai žibintai pagal 6.12.9 pastraipą turi galėti veikti, net jei variklio užvedimo įtaisas yra padėtyje, kurioje neįmanoma užvesti variklio. Draudžiama naudoti įtaisą, kuris automatiškai išjungtų šiuo žibintus po tam tikro laiko.

6.12.8. *Signalinis įtaisas*

Uždarosios grandinės signalinis įtaisas yra neprivalomas. Jeigu signalinis įtaisas yra, jo neturi būti galima supainioti su priekinių ir galinių gabaritinių žibintų signaliniu įtaisu.

6.12.9. *Kiti reikalavimai*

Šis žibintas taip pat gali būti įjungiamas kartu su priekiniais ir galiniais gabaritiniais žibintais toje pačioje transporto priemonės pusėje.

6.13. **Galinio kontūro gabaritinis žibintas**

6.13.1. *Buvimas*

Privalomas didesnio kaip 2,10 m pločio transporto priemonėms. Neprivalomas 1,80 – 2,10 m pločio transporto priemonėms. Sunkvežimiuose be kėbulo galinio kontūro gabaritiniai žibintai neprivalomi.

6.13.2. *Skaičius*

Du matomi iš priekio ir du matomi iš galo.

6.13.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.13.4. *Vieta*

6.13.4.1. *Pločio atžvilgiu:*

Priekyje ir gale: kuo arčiau transporto priemonės krašto. Ši sąlyga laikoma įvykdyta, kai matomojo paviršiaus taškas atskaitos ašies, esančios toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos, kryptimi yra ne didesniu kaip 400 mm atstumu nuo transporto priemonės krašto.

6.13.4.2. *Aukščio atžvilgiu:*

Priekyje: variklinės transporto priemonės – horizontali plokštuma, liečianti viršutinį matomojo paviršiaus kraštą, įtaiso atskaitos ašies kryptimi turi būti ne žemiau kaip horizontali plokštuma, liečianti priekinio stiklo skaidrios dalies viršutinį kraštą.

Priekabos ir puspriekabės – didžiausiame aukštyje, atitinkančiame transporto priemonės pločio, konstrukcijos ir veikimo bei žibintų simetrijos reikalavimus.

Gale: didžiausiame aukštyje, atitinkančiame transporto priemonės pločio, konstrukcijos ir veikimo bei žibintų simetrijos reikalavimus.

6.13.4.3. *Ilgio atžvilgiu nėra specialių reikalavimų.*

6.13.5. *Geometrinis matomumas*

Horizontalusis kampas: 80° į išorę.

Vertikalusis kampas: 5° virš ir 20° žemiau horizontalės.

6.13.6. *Orientavimas*

Turi būti toks, kad žibintai atitiktų matomumo iš priekio ir iš galo reikalavimus.

6.13.7. *Elektros jungtys*

Pagal 5.11 pastraipą.

6.13.8. *Signalinis įtaisas*

Signalinis įtaisas neprivalomas. Jeigu yra, jo funkciją atlieka signalinis įtaisas, kurio reikalaujama priekiniams ir galiniams gabaritiniams žibintams.

6.13.9. *Kiti reikalavimai*

Jei įvykdyti visi kiti reikalavimai, iš priekio ir iš galo toje pačioje transporto priemonės pusėje matomas žibintas gali būti sujungti į vieną įtaisą.

Galinio kontūro gabaritinio žibinto vieta atitinkamo gabaritinio žibinto atžvilgiu turi būti tokia, kad atstumas tarp projekcijų skersinėje vertikalioje taškų, esančių arčiausiai vienas kito matomuose paviršiuose dviejų žibintų atskaitos ašių kryptimi, plokštumoje būtų ne mažesnis kaip 200 mm.

6.14. **Galinis šviesogražis atšvaitas, ne trikampis**

6.14.1. *Buvimas*

Privalomas variklinėse transporto priemonėse.

Priekabose neprivalomi, tik jeigu jie sugrupuoti kartu su kitais galiniais šviesos signaliniais įtaisais.

6.14.2. *Skaičius*

Du atšvaitai; jų veikimas turi atitikti Taisyklės Nr. 3 IA arba IB klasės šviesogražių atšvaitų reikalavimus. Papildomi šviesogražiai įtaisai ir medžiagos (įskaitant du šviesogražius atšvaitus, neatitinkančius 6.14.4 pastraipos) leidžiami, tik jei neblogina privalomųjų apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų veikimo.

6.14.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.14.4. *Vieta*

6.14.4.1. Pločio atžvilgiu: šviečiamojo paviršiaus taškas, esantis toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos, neturi būti didesniu kaip 400 mm atstumu nuo transporto priemonės išorinio krašto.

Atstumas tarp dviejų matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašių kryptimi turi būti:

M_1 ir N_1 kategorijos transporto priemonės: nėra specialių reikalavimų;

visų kitų kategorijų transporto priemonės: ne mažesnis kaip 600 mm.

Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, kai bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

- 6.14.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 900 mm (1 500 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 900 mm atstumą).
- 6.14.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės gale.
- 6.14.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*
Horizontalusis kampas: 30° į vidų ir į išorę.

Vertikalusis kampas: 10° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei šviesogražis atšvaitas yra žemiau kaip 750 mm virš žemės.
- 6.14.6. *Orientavimas*
Atgal.
- 6.14.7. *Kiti reikalavimai*
Šviesogražio atšvaito šviečiamasis paviršius gali turėti dalių, bendrų su matomuoju bet kurio kito galinio žibinto paviršiumi.
- 6.15. **Galinis šviesogražis atšvaitas, trikampis**
- 6.15.1. *Buvimas*
Privalomas naudoti priekabose.

Draudžiamas variklinėse transporto priemonėse.
- 6.15.2. *Skaičius*
Du atšvaitai; jų veikimas turi atitikti Taisyklės Nr. 3 IIIA arba IIIB klasės šviesogražių atšvaitų reikalavimus. Papildomi šviesogražiai įtaisai ir medžiagos (įskaitant du šviesogražius atšvaitus, neatitinkančius 6.15.4 pastraipos) leidžiami, tik jei neblogina privalomųjų apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų veikimo.
- 6.15.3. *Išdėstymas*
Trikampio viršūnė turi būti nukreipta aukštyn.
- 6.15.4. *Vieta*
- 6.15.4.1. Pločio atžvilgiu: šviečiamojo paviršiaus taškas, esantis toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos, neturi būti daugiau kaip 400 mm atstumu nuo transporto priemonės išorinio krašto.

Šviesogražių atšvaitų vidiniai kraštai vienas nuo kito turi būti nutolę ne mažiau kaip 600 mm. Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, jei bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.
- 6.15.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 900 mm (1 500 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 900 mm atstumo).
- 6.15.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės gale.
- 6.15.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*
Horizontalusis kampas: 30° į vidų ir į išorę.

Vertikalusis kampas: 15° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei šviesogražis atšvaitas yra žemiau nei 750 mm virš žemės.
- 6.15.6. *Orientavimas*
Atgal.

6.15.7. *Kiti reikalavimai*

Šviesogražio atšvaito šviečiamasis paviršius gali turėti dalių, bendrų su matomuoju bet kurio kito galinio žibinto paviršiumi.

6.16. **Priekinis šviesogražis atšvaitas, ne trikampis**6.16.1. *Buvimas*

Privalomas naudoti priekabose.

Privalomas naudoti variklinėse transporto priemonėse, kurių visi priekiniai žibintai turi įtraukiamus atšvaitus.

Neprivalomas kitose variklinėse transporto priemonėse.

6.16.2. *Skaičius*

Du atšvaitai; jų veikimas turi atitikti Taisyklės Nr. 3 IA arba IB klasės šviesogražių atšvaitų reikalavimus. Papildomi šviesogražiai įtaisai ir medžiagos (įskaitant du šviesogražius atšvaitus, neatitinkančius 6.16.4 pastraipos) leidžiami, tik jei neblogina privalomųjų apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų veikimo.

6.16.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.16.4. *Vieta*

6.16.4.1. Pločio atžvilgiu: šviečiamojo paviršiaus taškas, esantis toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos, neturi būti toliau kaip 400 mm atstumu nuo transporto priemonės išorinio krašto.

Priekabos atveju šviečiamojo paviršiaus taškas, esantis toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos, turi būti ne toliau kaip 150 mm nuo transporto priemonės išorinio krašto.

Atstumas tarp dviejų matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašių kryptimi turi būti:

M₁ ir N₁ kategorijų transporto priemonės: nėra specialių reikalavimų;

visų kitų kategorijų transporto priemonės: ne mažesnis kaip 600 mm. Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, kai bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

6.16.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 900 mm (1 500 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 900 mm atstumo).

6.16.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės priekyje.

6.16.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*

Horizontalusis kampas, 30° į vidų ir į išorę. Priekabų atveju kampas į vidų gali būti sumažintas iki 10°. Jei dėl priekabų konstrukcijos privalomieji šviesogražiai atšvaitai negali atitikti šio kampo reikalavimo, gali būti įtaisyti papildomi šviesogražiai atšvaitai, kuriems netaikomas pločio apribojimas (6.16.4.1 pastraipa); šie atšvaitai kartu su privalomaisiais šviesogražiais atšvaitais užtikrina būtiną matomumo kampą.

Vertikalusis kampas: 10° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei šviesogražis atšvaitas yra žemiau nei 750 mm virš žemės.

6.16.6. *Orientavimas*

Į priekį.

6.16.7. *Kiti reikalavimai*

Šviesogražio atšvaito šviečiamasis paviršius gali turėti dalių, bendrų su matomuoju bet kurio kito priekinio žibinto paviršiumi.

6.17. **Šoninis šviesogražis atšvaitas, ne trikampis**

6.17.1. *Buvimas*

Privalomas: visose variklinėse transporto priemonėse, kurios yra ilgesnės kaip 6 m;
visose priekabose.

Neprivalomas: variklinėse transporto priemonėse, kurios yra trumpesnės kaip 6 m.

6.17.2. *Skaičius*

Toks, kad būtų įvykdyti išilginio išdėstymo reikalavimai. Atšvaitų veikimas turi atitikti Taisyklės Nr. 3 IA arba IB klasės šviesogražių atšvaitų reikalavimus. Papildomi šviesogražiai įtaisai ir medžiagos (įskaitant du šviesogražius atšvaitus, neatitinkančius 6.17.4 pastraipos) leidžiami, tik jei neblogina privalomųjų apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų veikimo.

6.17.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.17.4. *Vieta*

6.17.4.1. Pločio atžvilgiu: nėra specialių reikalavimų.

6.17.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 900 mm (1 500 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 900 mm atstumo).

6.17.4.3. Ilgio atžvilgiu: bent vienas šoninis šviesogražis atšvaitas turi būti įtaisytas viduriniame transporto priemonės trečdalyje, toliausiai priekyje esantis šoninis šviesogražis atšvaitas nuo transporto priemonės priekio turi būti ne toliau kaip 3 m atstumu; priekabų atveju, matuojant šį atstumą, turi būti atsižvelgiama į vilkties ilgį.

Atstumas tarp dviejų gretimų šoninių šviesogražių atšvaitų neturi būti didesnis kaip 3 m. Šis reikalavimas netaikomas M₁ ir N₁ kategorijų transporto priemonėms.

Jei dėl transporto priemonės konstrukcijos neįmanoma įvykdyti šio reikalavimo, atstumas gali būti padidintas iki 4 m. Atstumas tarp toliausiai gale esančio šoninio šviesogražio atšvaito ir transporto priemonės galo neturi būti didesnis kaip 1 m. Tačiau trumpesnėms kaip 6 m variklinėms transporto priemonėms užtenka turėti vieną šoninį šviesogražį atšvaitą, įtaisytą pirmajame trečdalyje ir (arba) vieną – paskutiniajame transporto priemonės ilgio trečdalyje.

6.17.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*

Horizontalusis kampas: 45° į priekį ir atgal.

Vertikalusis kampas: 10° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei šviesogražis atšvaitas yra žemiau nei 750 mm virš žemės.

6.17.6. *Orientavimas*

Į šoną.

6.17.7. *Kiti reikalavimai*

Šoninio šviesogražio atšvaito šviečiamasis paviršius gali turėti dalių, bendrų su matomuoju bet kurio kito šoninio žibinto paviršiumi.

6.18. Šoniniai gabaritiniai žibintai**6.18.1. Buvimas**

Privalomas. Visose transporto priemonėse, kurios yra ilgesnės kaip 6 m, išskyrus važiuklės ir kabinos sąrankas; į priekabų ilgį įtraukiamas ir vilkties ilgis. SM1 tipo šoninis gabaritinis žibintas naudojamas visų kategorijų transporto priemonėse; tačiau SM2 tipo šoniniai gabaritiniai žibintai gali būti naudojami M₁ kategorijos transporto priemonėse.

Be to, trumpesnėse kaip 6 m M₁ ir N₁ kategorijų transporto priemonėse šoniniai gabaritiniai žibintai naudojami, jeigu jie papildo priekinių gabaritinių žibintų sumažinto geometrinio apžvelgiamumo reikalavimus pagal 6.9.5.2 pastraipą ir galinių gabaritinių žibintų, atitinkančių 6.10.5.2 pastraipą, reikalavimus.

Neprivalomi

Visose kitose transporto priemonėse.

Gali būti naudojami SM1 arba SM2 tipų šoniniai gabaritiniai žibintai.

6.18.2. Mažiausias skaičius vienoje pusėje

Toks, kad būtų laikomasi išilginio išdėstymo taisyklių.

6.18.3. Išdėstymas

Nėra specialių reikalavimų.

6.18.4. Vieta**6.18.4.1. Pločio atžvilgiu: nėra specialių reikalavimų.****6.18.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 1 500 mm (2 100 mm, jei dėl kėbulo formos neįmanoma išlaikyti 1 500 mm atstumo).****6.18.4.3. Ilgio atžvilgiu: bent vienas šoninis gabaritinis žibintas turi būti įtaisytas viduriniame transporto priemonės trečdalyje, toliausiai priekyje esantis šoninis gabaritinis žibintas nuo transporto priemonės priekio turi būti ne daugiau kaip 3 m atstumu; priekabų atveju, matuojant šį atstumą, turi būti atsižvelgiama į vilkties ilgį. Atstumas tarp dviejų gretimų šoninių gabaritinių žibintų turi būti ne didesnis kaip 3 m. Jei dėl transporto priemonės konstrukcijos negalima įvykdyti šio reikalavimo, atstumas gali būti padidintas iki 4 m.**

Atstumas tarp toliausiai gale esančio šoninio gabaritinio žibinto ir transporto priemonės galo neturi būti didesnis kaip 1 m.

Tačiau transporto priemonėms, kurios yra ne ilgesnės kaip 6 m, ir važiuklės ir kabinos sąrankoms užtenka turėti vieną šoninį gabaritinį žibintą, įtaisytą pirmajame trečdalyje ir (arba) paskutiniame transporto priemonės ilgio trečdalyje.

6.18.5. Geometrinis apžvelgiamumas

Horizontalusis kampas: 45° į priekį ir atgal; tačiau transporto priemonėse, kuriose šoninių gabaritinių žibintų įtaisyti neprivaloma, ši vertė gali būti sumažinta iki 30°.

Jei transporto priemonėje įtaisyti šoniniai gabaritiniai žibintai, naudojami papildyti sumažintą geometrinį priekinių ir galinių posūkių rodiklių žibintų, atitinkančių 6.5.5.2 pastraipą, ir (arba) 6.9.5.2 ir 6.10.5.2 pastraipas atitinkančių gabaritinių žibintų apžvelgiamumą, taikomi 45° kampai transporto priemonės priekio ir galo link ir 30° kampas transporto priemonės centro link (žr. 6.5.5.2 pastraipos pav.).

Vertikalusis kampas: 10° virš ir žemiau horizontalės. Vertikalusis kampas žemiau horizontalės gali būti sumažintas iki 5°, jei šoninis gabaritinis žibintas yra žemiau nei 750 mm virš žemės.

6.18.6. Orientavimas

Į šoną.

6.18.7. *Elektros jungtys*

Trumpesnėse kaip 6 m ilgio M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse gintaro spalvos šoniniai gabaritiniai žibintai gali būti mirksintys, jei tik šis mirksėjimas yra sinchroniškas ir vyksta tokiu pačiu dažniu kaip ir tos pačios transporto priemonės pusės posūkių rodiklių mirksėjimas.

Visų kitų kategorijų transporto priemonės: nėra specialių reikalavimų.

6.18.8. *Signalinis įtaisas*

Signalinis įtaisas neprivalomas. Jeigu yra, jo funkciją atlieka signalinis įtaisas, kurio reikalaujama priekiniams ir galiniams gabaritiniais žibintams.

6.18.9. *Kiti reikalavimai*

Kai toliausiai gale esantis šoninis gabaritinis žibintas yra kombinuotas su galiniu gabaritiniu žibintu, kartu sujungtas su galiniu rūko žibintu arba stabdymo signalo žibintu, šoninio gabaritinio žibinto fotometrinės savybės gali pasikeisti šviečiant galiniam rūko žibintui arba stabdymo signalo žibintui.

Galiniai šoniniai gabaritiniai žibintai turi būti gintaro spalvos, jeigu jie mirksi su galiniu posūkių rodiklio žibintu.

6.19. **Dieninis žibintas ⁽¹⁾****6.19.1. *Buvimas***

Neprivalomas variklinėse transporto priemonėse. Draudžiamas naudoti priekabose.

6.19.2. *Skaičius*

Du.

6.19.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.19.4. *Vieta***6.19.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne toliau kaip 400 mm atstumu.**

Atstumas tarp matomųjų paviršių vidinių kraštų atskaitos ašių kryptimi turi būti ne mažesnis kaip 600 mm.

Šis atstumas gali būti sumažintas iki 400 mm, kai bendras transporto priemonės plotis mažesnis kaip 1 300 mm.

6.19.4.2. Aukščio atžvilgiu: virš žemės ne mažiau kaip 250 mm ir ne daugiau kaip 1 500 mm.**6.19.4.3. Ilgio atžvilgiu: transporto priemonės priekyje. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei spinduliuojama šviesa tiesiogiai arba netiesiogiai, per galinio vaizdo veidrodžius ir (arba) kitus atspindinčius transporto priemonės paviršius, nesukelia nepatogumo vairuotojui.****6.19.5. *Geometrinis apžvelgiamumas***

Horizontalusis: 20° į išorę ir 20° į vidų.

Vertikalusis: 10° aukštyr ir 10° žemyn.

6.19.6. *Orientavimas*

Į priekį.

⁽¹⁾ Naudoti šį prietaisą gali būti draudžiama remiantis nacionalinėmis taisyklėmis.

6.19.7. *Elektros jungtys*

Jei įtaisyti, dieniniai žibintai turi būti ĮJUNGIAMI automatiškai, kai variklio užvedimo ir (arba) išjungimo įtaisas yra padėtyje, kurioje variklis gali veikti. Turi būti įmanoma nenaudojant įrankių suaktyvinti ir padaryti neaktyvų automatinį dieninių žibintų ĮSIJUNGIMĄ. Dieninis žibintas turi IŠSIJUNGTI automatiškai, kai priekiniai žibintai ĮJUNGTI, išskyrus atvejį, kai priekiniai žibintai naudojami nenutrūkstamam šviečiamajam išpėjimui trumpais intervalais.

6.19.8. *Signalinis įtaisas*

Uždarnosios grandinės signalinis įtaisas yra neprivalomas.

6.19.9. *Kiti nurodymai*

Nėra.

6.20. **Posūkių žibintas**

6.20.1. *Buvimas*

Neprivalomas variklinėse transporto priemonėse.

6.20.2. *Skaičius*

Du.

6.20.3. *Išdėstymas*

Nėra specialių reikalavimų.

6.20.4. *Vieta*

6.20.4.1. Pločio atžvilgiu: atskaitos ašies kryptimi toliausiai nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos esantis matomojo paviršiaus taškas nuo transporto priemonės išorinio krašto turi būti ne toliau kaip 400 mm atstumu.

6.20.4.2. Ilgio atžvilgiu: ne toliau kaip 1 000 mm nuo priekio.

6.20.4.3. Aukščio atžvilgiu:

mažiausiai: ne mažiau kaip 250 mm virš žemės;

daugiausia: ne daugiau kaip 900 mm virš žemės.

Tačiau atskaitos ašies kryptimi nė vienas matomojo paviršiaus taškas neturi būti aukščiau kaip aukščiausiai esantis matomojo paviršiaus taškas artimosios šviesos žibinto atskaitos ašies kryptimi.

6.20.5. *Geometrinis apžvelgiamumas*

Apibrėžiamas α ir β kampais, kaip nustatyta 2.13 pastraipoje:

α = 10° aukštyr ir 10° žemyn,

β = 30–60° į išorę.

6.20.6. *Orientavimas*

Turi būti toks, kad žibintai atitiktų geometrinio apžvelgiamumo reikalavimus.

6.20.7. *Elektros jungtys*

Posūkių žibintai turi būti prijungti taip, kad jų nebūtų galima įjungti, jei tuo pačiu metu NĖRA ĮJUNGTI tolimosios šviesos žibintai arba artimosios šviesos žibintai.

Posūkių žibintas vienoje transporto priemonės pusėje gali būti automatiškai ĮJUNGIAMAS, tik kai yra ĮJUNGTI tos pačios transporto priemonės pusės posūkių rodikliai ir (arba), kai ratai iš tiesios padėties pasukami į atitinkamą pusę.

Posūkių žibintas turi būti IŠJUNGIAMAS automatiškai, kai IŠJUNGIAMAS posūkių rodiklis ir (arba) ratai grįžta į tiesią padėtį.

6.20.8. *Signalinis įtaisas*

Nėra.

6.20.9. *Kiti reikalavimai*

Posūkių žibintai neturi būti įjungiami, kai transporto priemonė važiuoja didesniu kaip 40 km/h greičiu.

6.21. **Matomumo ženklینimas**

6.21.1. *Buvimas*

6.21.1.1. Draudžiamas:
 M_1 ir O_1 kategorijų transporto priemonėse.

6.21.1.2. Privalomas:

6.21.1.2.1. gale:

ištisinis didesnio kaip 2 100 mm pločio nurodytų kategorijų transporto priemonių gabaritų ženklینimas:

a) N_2 kai didžiausia masė didesnė kaip 7,5 tonos ir N_3 (išskyrus važiuoklės ir kabinos sąrankas, nesukomplektuotas transporto priemonės ir puspriekabės)

b) O_3 ir O_4

6.21.1.2.2. šone:

6.21.1.2.2.1. dalinis didesnio kaip 6 000 mm ilgio (įskaitant priekabų vilktį) nurodytų kategorijų transporto priemonių gabaritų ženklینimas:

a) N_2 kai didžiausia masė didesnė kaip 7,5 tonos ir N_3 (išskyrus važiuoklės ir kabinos sąrankas, nesukomplektuotas transporto priemonės ir puspriekabės)

b) O_3 ir O_4

6.21.1.2.3. Tačiau kai dėl formos, konstrukcijos, modelio arba veikimo reikalavimų neįmanoma įrengti privalomąjį gabaritų ženklینimą, gali būti taikomas linijinis ženklینimas.

6.21.1.3. Neprivaloma:

6.21.1.3.1. visų kitų kategorijų transporto priemonėse, kurios kitaip neapibrėžtos 6.21.1.1 ir 6.21.1.2 pastraipose, įskaitant puspriekabių kabinas ir važiuoklės ir kabinos sąrankų kabinas;

6.21.1.3.2. dalinis arba ištisinis gabaritų ženklینimas gali būti taikomas vietoj privalomojo linijinio ženklینimo, o ištisinis gabaritų ženklینimas gali būti taikomas vietoj privalomojo dalinio gabaritų ženklینimo.

6.21.2. *Skaičius*

Priklauso nuo buvimo.

6.21.3. *Išdėstymas*

Matomumo ženklینimas turi būti išdėstytas horizontaliai ir vertikaliai, atsižvelgiant į transporto priemonės formos, konstrukcijos, modelio ir veikimo reikalavimus.

6.21.4. *Vieta*

6.21.4.1. *Plotis*

6.21.4.1.1. Matomumo ženklینimo elementai turi būti kuo arčiau transporto priemonės krašto.

6.21.4.1.2. Bendras matomumo ženklینimo elementų horizontalusis ilgis, pritvirtinus prie transporto priemonės, turi siekti bent 80 % bendro transporto priemonės ilgio, išskyrus visus tam tikrų elementų horizontalius persidengimus.

6.21.4.1.3. Tačiau jei gamintojas gali už tipo tvirtinimą atsakingai institucijai įrodyti, kad neįmanoma pasiekti 6.21.4.1.2 pastraipoje nurodytos vertės, bendras ilgis gali būti sumažintas iki 60 % ir turi būti nurodytas pranešime bei bandymų ataskaitoje ⁽¹⁾.

6.21.4.2. *Ilgis*

6.21.4.2.1. Matomumo ženklینimas turi būti kuo arčiau transporto priemonės galų, ne toliau kaip 600 mm atstumu nuo kiekvieno transporto priemonės galo (arba kabinos, jei tai puspriekabių vilkikas).

6.21.4.2.1.1. variklinių transporto priemonių atveju – iki kiekvieno transporto priemonės galo arba, puspriekabių vilkikų atveju – kiekvieno kabinos galo;

6.21.4.2.1.2. priekabių atveju ženklینamas kiekvienas transporto priemonės galas (išskyrus vilktį).

6.21.4.2.2. Bendras matomumo ženklینimo elementų horizontalusis ilgis, pritvirtinus prie transporto priemonės, turi siekti bent 80 % bendro transporto priemonės ilgio, išskyrus visus tam tikrų elementų horizontalius persidengimus:

6.21.4.2.2.1. variklinių transporto priemonių atveju transporto priemonės ilgis, išskyrus kabiną, arba puspriekabių vilkikų, jei įtaisoma, kabinos ilgis;

6.21.4.2.2.2. priekabių atveju transporto priemonės ilgis (išskyrus vilktį).

6.21.4.2.3. Tačiau jei gamintojas gali už tipo tvirtinimą atsakingai institucijai įrodyti, kad neįmanoma pasiekti 6.21.4.2.2 pastraipoje nurodytos vertės, bendras ilgis gali būti sumažintas iki 60 % ir turi būti nurodytas pranešime bei bandymų ataskaitoje ⁽¹⁾.

6.21.4.3. *Aukštis*

6.21.4.3.1. Linijinio ženklینimo ir gabaritų ženklینimo žemiausias (-i) elementas (-ai):

Kuo žemiau nurodytame intervale:

Mažiausiai: ne mažiau kaip 250 mm virš žemės.

Daugiausia: ne daugiau kaip 1 500 mm virš žemės.

⁽¹⁾ Šis reikalavimas taikomas 5 metus nuo oficialios šios taisyklės 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos.

Tačiau gali būti priimtinas 2 100 mm montavimo aukštis, kai dėl techninių sąlygų negalima taikyti didžiausios 1 500 mm vertės arba, jei būtina, siekiant vykdyti 6.21.4.1.2, 6.21.4.1.3, 6.21.4.2.2 ir 6.21.4.2.3 pastraipų reikalavimus arba taikyti horizontalų linijinį ženklavimo išdėstymą ar žemiausią gabaritų ženklavimo elementą (-us).

6.21.4.3.2. Gabaritų ženklavimo viršutinis (-iai) elementas (-ai):

Kuo aukščiau, bet 400 mm atstumu nuo transporto priemonės viršutinio krašto.

6.21.5. *Matomumas*

Matomumo ženklavimas laikomas matomu, jei bent 80 % jo šviečiamojo paviršiaus matoma, kai stebėtojas stovi bet kuriame toliau apibrėžtų stebėjimo plokštumų taške:

6.21.5.1. galinio matomumo ženklavimo atveju (žr. 11 priedo 1 pav.) stebėjimo plokštuma yra statmena išilginei transporto priemonės ašiai, yra 25 m atstumu nuo transporto priemonės galo ir ribojama:

6.21.5.1.1. aukščio atžvilgiu – dviem horizontaliomis 1 m ir 3 m aukštyje virš žemės esančiomis plokštumomis,

6.21.5.1.2. pločio atžvilgiu – dviem vertikaliomis plokštumomis, kurios į išorę nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos sudaro 15° kampą ir eina per vertikalių plokštumų, lygiagrečių su transporto priemonės išilgine vidurio plokštuma, atribojančia bendrą transporto priemonės plotį, susikirtimo tašką ir per plokštumą, statmeną transporto priemonės išilginei ašiai, atribojančiai transporto priemonės galą.

6.21.5.2. Šoninio matomumo ženklavimo atveju (žr. 11 priedo 2 pav.) stebėjimo plokštuma yra lygiagreči su transporto priemonės išilgine vidurio plokštuma, esančia 25 m atstumu nuo transporto priemonės išorės krašto, ir apribota:

6.21.5.2.1. aukščio atžvilgiu – dviem horizontaliomis 1 m ir 3 m aukštyje virš žemės esančiomis plokštumomis,

6.21.5.2.2. pločio atžvilgiu – dviem vertikaliomis plokštumomis, kurios į išorę nuo transporto priemonės plokštumos, statmenos išilginei ašiai, sudaro 15° kampą ir eina per vertikalių plokštumų, statmenų transporto priemonės išilginei ašiai, atribojančiai bendrą transporto priemonės ilgį ir išorinį transporto priemonės kraštą, susikirtimo tašką.

6.21.6. *Orientavimas*

6.21.6.1. Šone

Kuo lygiagretesnis transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai, turi būti suderinamas su transporto priemonės formos, konstrukcijos, modelio ir veikimo reikalavimais.

6.21.6.2. Gale

Kuo lygiagretesnis transporto priemonės skersinei plokštumai, turi būti suderinamas su transporto priemonės formos, konstrukcijos, modelio ir veikimo reikalavimais.

6.21.7. *Kiti reikalavimai*

6.21.7.1. Matomumo ženklavimas laikomas nenutrūkstamu, jei atstumas tarp gretimų elementų yra kiek įmanoma mažiausias: neviršija 50 % trumpiausio gretimimo elemento ilgio.

- 6.21.7.2. Dalinio gabaritų ženklavimo atveju kiekvieną viršutinį kampą apibrėžia dvi viena kitos atžvilgiu 90° kampą sudarančios linijos, kiekvienos iš jų ilgis bent 250 mm.
- 6.21.7.3. Atstumas tarp transporto priemonės gale pritvirtinto matomumo ženklavimo ir kiekvieno privalomojo stabdymo žibinto turėtų būti didesnis kaip 200 mm.
- 6.21.7.4. Kai įtaisytos galinės ženklavimo plokštelės, atitinkančios Taisyklės Nr. 70 01 serijos pakeitimus, jos gamintojo nuožiūra turi būti laikomos galinio matomumo ženklavimo dalimi, skaičiuojant matomumo ženklavimo ilgį ir jo atstumą nuo transporto priemonės šono.
- 6.21.7.5. Transporto priemonėje matomumo ženklavimui skirtos vietos turi būti tokios, kad būtų galima pritaisyti bent 60 mm pločio ženklus.
7. TRANSPORTO PRIEMONĖS TIPO ARBA JO APŠVIETIMO IR ŠVIESOS SIGNALINIŲ ĮTAISŲ PATVIRTINIMO PAKEITIMAI IR GALIOJIMO LAIKO PRATĖSIMAS
- 7.1. Apie kiekvieną transporto priemonės tipo, apšvietimo ar šviesos signalinių įtaisų arba 3.2.2 pastraipoje išvardytų įtaisų įrengimo pakeitimą turi būti panešama tą transporto priemonės tipą patvirtinusiame administraciniame padalinyje. Tada padalinys gali:
- 7.1.1. laikyti, kad pakeitimai greičiausiai neturės pastebimo neigiamo poveikio, ir bet koku atveju transporto priemonė atitiks reikalavimus; arba
- 7.1.2. reikalauti, kad už bandymus atsakinga technikos tarnyba pateiktų papildomą bandymų ataskaitą.
- 7.2. Apie pritarimą galiojimo pratėsimui arba atsisakymą tvirtinti, apibrėžiant pakeitimus, šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims turi būti pranešta pagal 4.3 pastraipoje aprašytą tvarką.
- 7.3. Pratęsianti patvirtinimo galiojimą kompetentinga institucija suteikia tokiam pratėsimui serijos numerį ir, naudodama šios taisyklės 1 priede pateiktą pavyzdį atitinkančią pranešimo formą, informuoja kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. susitarimo šalis.
8. GAMYBOS ATITIKTIS
- Gamybos atitikties procedūros turi atitikti nustatytąsias Susitarimo 2 priedėlyje (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev. 2); turi būti laikomasi šių reikalavimų:
- 8.1. kiekviena pagal šią taisyklę patvirtinta transporto priemonė turi būti pagaminta taip, kad atitiktų tipą, patvirtintą pagal pirmiau 5 ir 6 pastraipose nustatytus reikalavimus.
- 8.2. Visų pirma patvirtinimo turėtojas turi:
- 8.2.1. užtikrinti, kad visais atžvilgiais pagal 5 ir 6 pastraipų reikalavimus būtų taikomos veiksmingos transporto priemonės kokybės kontrolės procedūros;
- 8.2.2. užtikrinti, kad kiekvienam transporto priemonių tipui būtų atlikti bent šios taisyklės 9 priede nurodyti bandymai arba fizinės patikros, per kurias būtų galima gauti lygiavertius rezultatus.
- 8.3. Kompetentinga institucija gali atlikti bet kurį šioje taisyklėje nurodytą bandymą. Šie bandymai bus atliekami su atsitiktine tvarka atrinktais pavyzdžiais, nekludant gamintojui laikytis tiekimo įsipareigojimų.

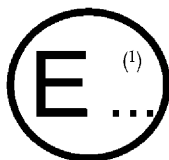
- 8.4. Kompetentinga institucija turi siekti, kad patikros būtų atliekamos kartą per metus. Tačiau dėl to kompetentinga institucija sprendžia savo nuožiūra ir atsižvelgdama į priemones, skirtas užtikrinti veiksmingą gamybos atitikties kontrolę. Jei nustatomi nepatenkinami rezultatai, kompetentinga institucija turi užtikrinti, kad kuo greičiau būtų imtasi visų veiksmų, reikalingų atkurti gamybos atitiktį.
9. BAUDOS UŽ GAMYBOS NEATITIKTĮ
- 9.1. Pagal šią taisyklę transporto priemonių tipui suteiktas patvirtinimas gali būti anuluotas, jei nesilaikoma reikalavimų arba jei patvirtinimo ženklą turinti transporto priemonė neatitinka patvirtinto tipo.
- 9.2. Jeigu šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis anuliuoja patvirtinimą, kurį buvo anksčiau suteikusi, ji apie informuoja kitas šią taisyklę taikančias susitariančiąsias šalis pranešimo forma, kurios pavyzdys pateiktas šios taisyklės 1 priede.
10. VISIŠKAI NUTRAUKTA GAMYBA
- Jei patvirtinimo turėtojas visiškai nustoja gaminti pagal šią taisyklę patvirtinto tipo transporto priemones, jis turi apie tai informuoti patvirtinimą suteikusią instituciją. Tokį pranešimą gavusi institucija šios taisyklės 1 priede pateiktą pavyzdį atitinkančia pranešimo forma turi informuoti kitas šią taisyklę taikančias susitariančiąsias šalis.
11. UŽ PATVIRTINIMO BANDYMUS ATSAKINGŲ TECHNINIŲ TARNYBŲ IR ADMINISTRACINIŲ PADALINIŲ PAVADINIMAI BEI ADRESAI
- Šią taisyklę taikančios 1958 m. susitarimo šalys Jungtinių Tautų Sekretariatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir patvirtinimą suteikiančių administracinių padalinių, kuriems siunčiamos kitose šalyse išduodamo patvirtinimo ar patvirtinimo galiojimo pratęsimo, atsisakymo suteikti patvirtinimą ar anuliavimo formos, pavadinimus ir adresus.
12. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS
- 12.1. Nuo oficialios 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti patvirtinimą pagal šią taisyklę su 03 serijos pakeitimais.
- 12.2. Praėjus 12 mėnesių nuo 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus, tik jei tvirtintinas transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 03 serijos pakeitimais reikalavimus.
- 12.3. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti pratęsti pagal ankstesnes šios taisyklės pakeitimų serijas suteikto patvirtinimo galiojimą.
- 12.4. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi toliau teikti patvirtinimus tiems transporto priemonių tipams, kurie atitinka šios taisyklės reikalavimus su ankstesnėmis pakeitimų serijomis 12 mėnesių laikotarpį, kuris prasideda nuo 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos.
- 12.5. Nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti nacionalinį arba regioninį transporto priemonių tipo patvirtinimą, suteiktą pagal šią taisyklę su 03 serijos pakeitimais.
- 12.6. 36 mėnesius nuo šios taisyklės 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti transporto priemonės tipo, kuris buvo patvirtintas pagal ankstesnes šios taisyklės pakeitimų serijas, nacionalinio arba regioninio patvirtinimo.

- 12.7. Praėjus 36 mėnesiams nuo šios taisyklės 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pirminės nacionalinės arba regioninės transporto priemonės, kuri neatitinka šios taisyklės su 03 serijos pakeitimais reikalavimų, registracijos (eksploatavimo pradžia).
- 12.8. Praėjus 60 mėnesių nuo šios taisyklės 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, pagal šią taisyklę suteikti patvirtinimai nustoja galioti, išskyrus transporto priemonių tipus, kurie atitinka šios taisyklės su 03 serijos pakeitimais reikalavimus.
- 12.9. Nepaisant pirmiau nurodytų pereinamojo laikotarpio nuostatų, susitariančiosios šalys, kurios šią taisyklę pradeda taikyti po naujausių pakeitimų serijos įsigaliojimo datos, neprivalo pripažinti patvirtinimų, suteiktų pagal bet kurią ankstesnę šios taisyklės pakeitimų seriją.
- 12.10. Nepaisant 12.7 arba 12.8 pastraipų, transporto priemonių tipų patvirtinimai pagal ankstesnes šios taisyklės pakeitimų serijas, kurioms nedaro įtakos 03 serijos pakeitimai, lieka galioti, ir taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi toliau juos pripažinti.
- 12.11. Kol Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui nepranešama kitaip, Japonija paskelbia, kad atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų įrengimą, ji bus saistoma tik Susitarimo, prie kurio pridedama ši taisyklė, įpareigojimų M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių atžvilgiu.
- 12.12. Nuo 02 serijos pakeitimų 7 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neatsisako suteikti patvirtinimus pagal šią taisyklę su 02 serijos pakeitimų 7 papildymu.
- 12.13. Praėjus 30 mėnesių nuo 02 serijos pakeitimų 7 papildymo įsigaliojimo datos, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikia EEK tipo patvirtinimus, tik jei tvirtintinas transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės reikalavimus su 02 serijos pakeitimų 7 papildymu.
- 12.14. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neatsisako pratęsti patvirtinimų, suteiktų pagal ankstesnes šios taisyklės pakeitimų serijas, įskaitant 02 serijos pakeitimų 6 papildymą, galiojimo.
- 12.15. Pagal šią taisyklę anksčiau nei 12.14 pastraipoje nurodyta data suteikti EEK tipo patvirtinimai, įskaitant tokių patvirtinimų galiojimo pratęsimus, galioja neribotą laiką.
-

1 PRIEDAS

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 x 297 mm))

išdavė:

Administracijos pavadinimas:

.....

.....

.....

dėl transporto priemonių tipo: ⁽²⁾ PATVIRTINIMO
 PATVIRTINIMO GALIOJIMO PRATĖSIMO
 ATSIŠAKYMO TVIRTINTI
 PATVIRTINIMO ANULIAVIMO
 VISIŠKO GAMYBOS NUTRAUKIMO

atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų įrengimą pagal Taisyklę Nr. 48.

Patvirtinimo Nr.

Galiojimo pratęsimo Nr.

1. Transporto priemonės prekės pavadinimas arba ženklas:
2. Transporto priemonės tipo gamintojo pavadinimas:
3. Gamintojo pavadinimas ir adresas:
4. Jei taikoma, gamintojo atstovo pavadinimas ir adresas:
5. Pateikta tvirtinti:
6. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba:
7. Bandymo ataskaitos data:
8. Bandymo ataskaitos numeris:
9. Glaustas aprašas:
 Apšvietimo ir šviesos signaliniai įtaisai transporto priemonėje:
 - 9.1. Tolimosios šviesos žibintai: yra/nėra ⁽²⁾
 - 9.2. Artimosios šviesos žibintai: yra/nėra ⁽²⁾
 - 9.3. Priekiniai rūko žibintai: yra/nėra ⁽²⁾
 - 9.4. Atbulinės eigos žibintai: yra/nėra ⁽²⁾
 - 9.5. Priekiniai posūkių rodikliai: yra/nėra ⁽²⁾
 - 9.6. Galiniai posūkių rodikliai: yra/nėra ⁽²⁾
 - 9.7. Šoniniai posūkių rodikliai: yra/nėra ⁽²⁾
 - 9.8. Įspėjamasis pavojaus signalas: yra/nėra ⁽²⁾

9.9.	Stabdymo žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.10.	Galinio valstybinio numerio ženklų apšvietimo įtaisai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.11.	Priekiniai gabaritiniai žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.12.	Galiniai gabaritiniai žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.13.	Galiniai rūko žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.14.	Stovėjimo žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.15.	Galinio kontūro gabaritiniai žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.16.	Galiniai šviesogražiai atšvaitai, ne trikampiai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.17.	Galiniai šviesogražiai atšvaitai, trikampiai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.18.	Priekiniai šviesogražiai atšvaitai, ne trikampiai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.19.	Šoniniai šviesogražiai atšvaitai, ne trikampiai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.20.	Šoniniai gabaritiniai žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.21.	Dieniniai žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.22.	Posūkių žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.23.	Matomumo ženklavimas:	
9.23.1.	Ištisinis gabaritų ženklavimas:	Gale yra/nėra ⁽²⁾ Šone yra/nėra ⁽²⁾
9.23.2.	Dalinis gabaritų ženklavimas:	Gale yra/nėra ⁽²⁾ Šone yra/nėra ⁽²⁾
9.23.3.	Linijinis ženklavimas:	Gale yra/nėra ⁽²⁾ Šone yra/nėra ⁽²⁾
9.24.	Lygiaverčiai žibintai:	yra/nėra ⁽²⁾
9.25.	Didžiausia bagažinėje leidžiamo vežti krovinių masė:	
10.	Pastabos	
10.1.	Pastabos apie judamąsias dalis:	
10.2.	Matomojo paviršiaus apibrėžimo būdas: šviečiamojo paviršiaus riba ⁽²⁾ arba šviesą spinduliuojantis paviršius ⁽²⁾	
10.3.	Kitos pastabos (tinkamumas dešinėje arba kairėje pusėje valdomoms transporto priemonėms):	
10.4.	Pastabos dėl matomumo ženklavimo apimtys, jeigu ji mažesnė nei mažiausia 80 % vertė, kaip reikalaujama 6.21.4.1.2 ir 6.21.4.2.2 pastraipose.	

11. Patvirtinimo ženklo vieta:
12. Galiojimo pratęsimo priežastis (-ys) (jei taikoma):
13. Patvirtinimas suteiktas/pratęstas galiojimo laikas/atsisakyta tvirtinti/anuliuotas ⁽²⁾
14. Vieta:
15. Data:
16. Parašas:
17. Paprašius galima gauti nurodytus dokumentus su pirmiau pateiktu patvirtinimo ženklu:

⁽¹⁾ Patvirtinusios/patvirtinimo galiojimą pratęsusios/atsisakiusios tvirtinti/patvirtinimą anuliavusios (žr. patvirtinimo nuostatus šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.

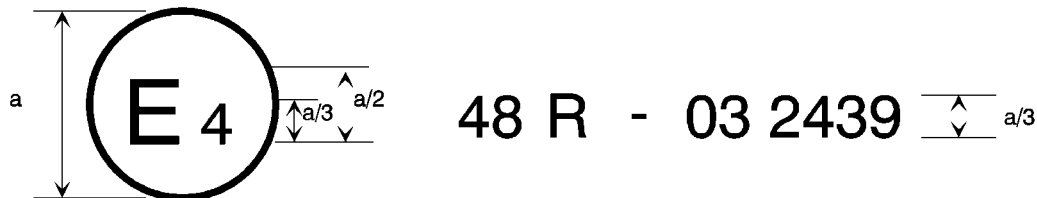
⁽²⁾ Nereikalingas įrašas išbraukiamas arba kartojama „yra“ ar „nėra“.

2 PRIEDAS

PATVIRTINIMO ŽENKLŲ IŠDĖSTYMAS

A pavyzdys

(žr. šios taisyklės 4.4 pastraipą)

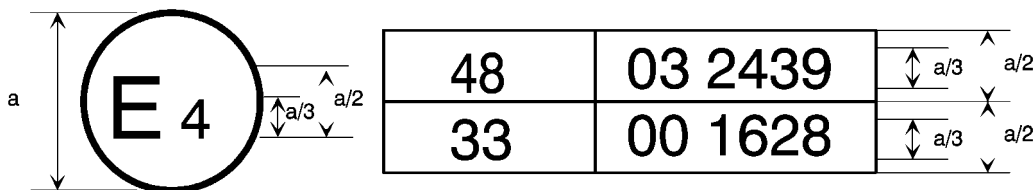

a = 8 mm min.

Pateiktas prie transporto priemonės pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras transporto priemonių tipas, atsižvelgiant į apšvietimo ir šviesos signalinių įtaisų įrengimą, buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal Taisyklę Nr. 48 su 03 serijos pakeitimais. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal Taisyklės Nr. 48 reikalavimus su 03 serijos pakeitimais.

B pavyzdys

(žr. šios taisyklės 4.5 pastraipą)

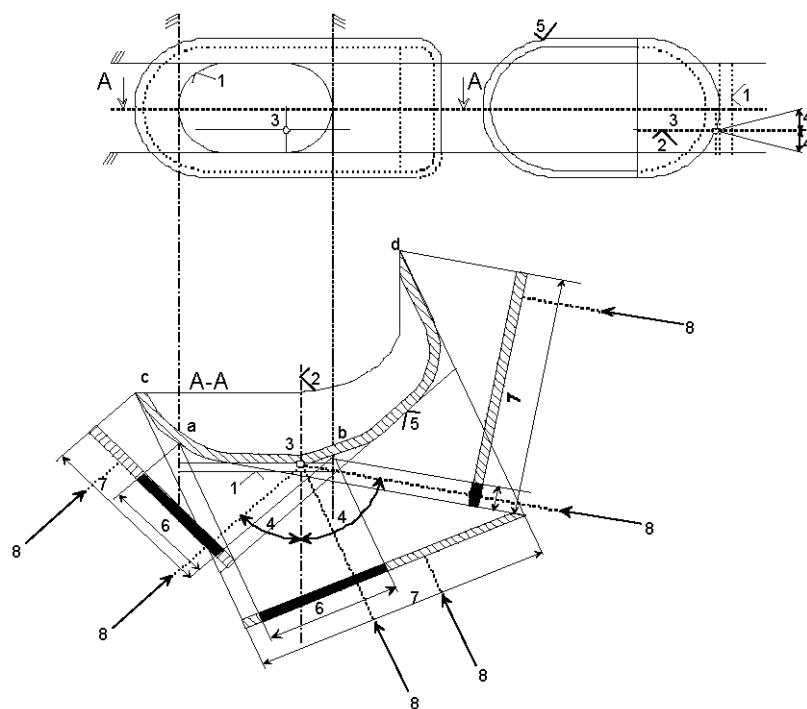
a = 8 mm min.

Pateiktas prie transporto priemonės pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras transporto priemonių tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal Taisyklę Nr. 48 su 03 serijos pakeitimais ir Taisyklę Nr. 33 ⁽¹⁾. Patvirtinimo numeris rodo, kad, suteikiant atitinkamus patvirtinimus, Taisyklė Nr. 48 buvo pakeista 03 serijos pakeitimais, o Taisyklė Nr. 33 buvo pradinės formos.

⁽¹⁾ Antrasis numeris pateiktas tik kaip pavyzdys.

3 PRIEDAS

ŽIBINTŲ PAVIRŠIAI, ATSKAITOS AŠIS IR CENTRAS, GEOMETRINIO APŽVELGIAMUMO KAMPAI

Skaičių paaiškinimas

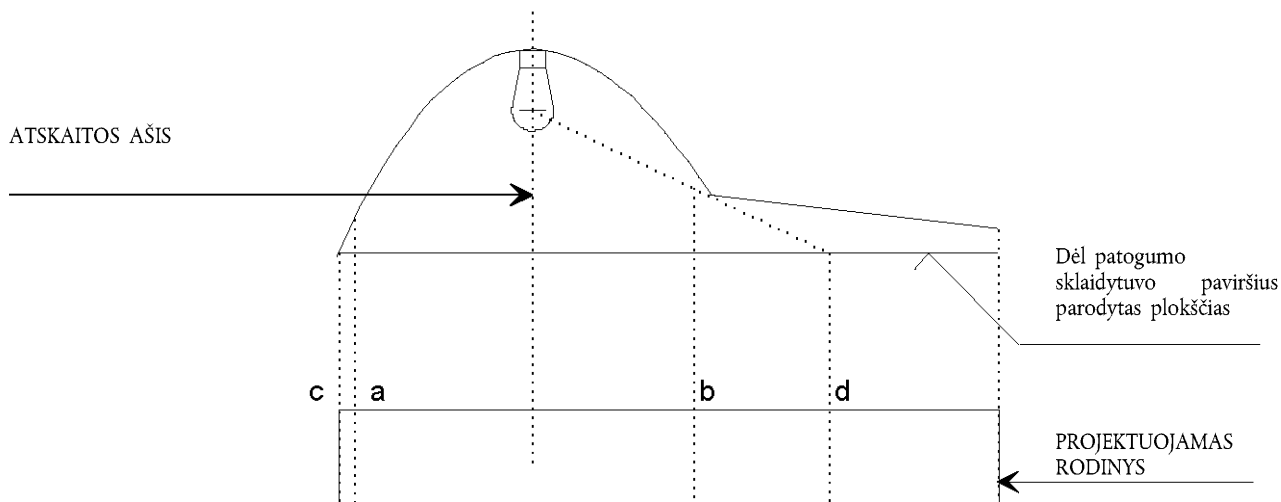
1. Šviečiamasis paviršius
2. Atskaitos ašis
3. Atskaitos centras
4. Geometrinio apžvelgiamumo kampas
5. Šviesą spinduliuojantis paviršius
6. Matomasis paviršius, remiantis šviečiamuoju paviršiumi
7. Matomasis paviršius, remiantis šviesą spinduliuojančiu paviršiumi
8. Matomumo kryptis

Pastaba. Nepaisant brėžinio, laikoma, kad matomasis paviršius liečia šviesą spinduliuojantį paviršių.

ŠVIEČIAMASIS PAVIRŠIUS, PALYGINTI SU ŠVIESĄ SPINDULIUOJANČIU PAVIRŠIUMI

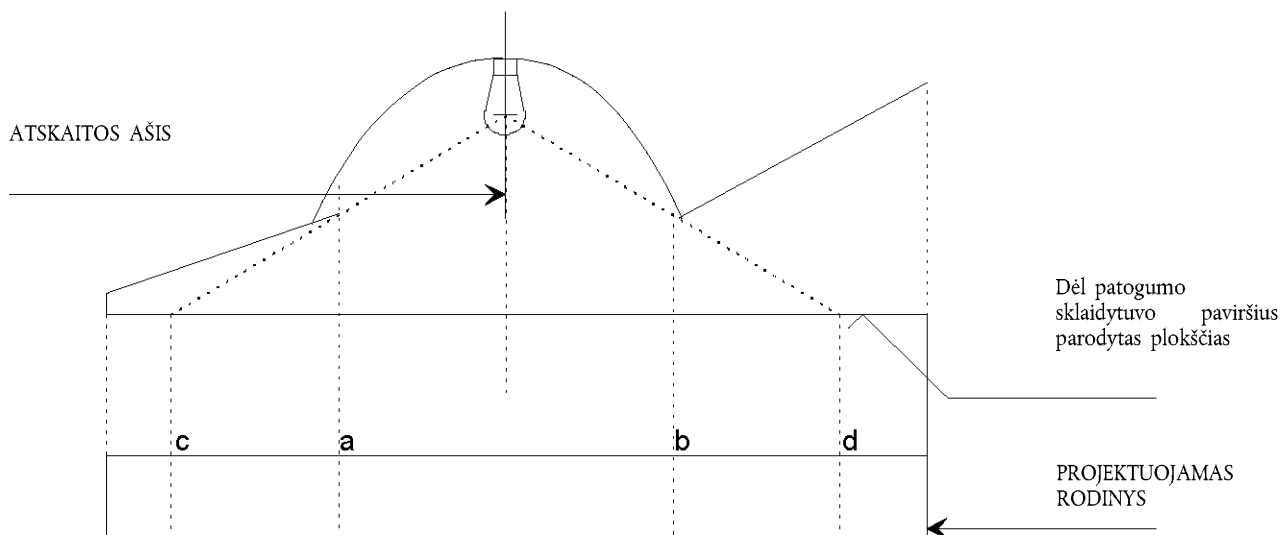
(žr. šios taisyklės 2.9 ir 2.8 pastraipas)

A Eskizas

	Šviečiamasis paviršius	Šviesą spinduliuojantis paviršius
Kraštai	a ir b	c ir d

B Eskizas

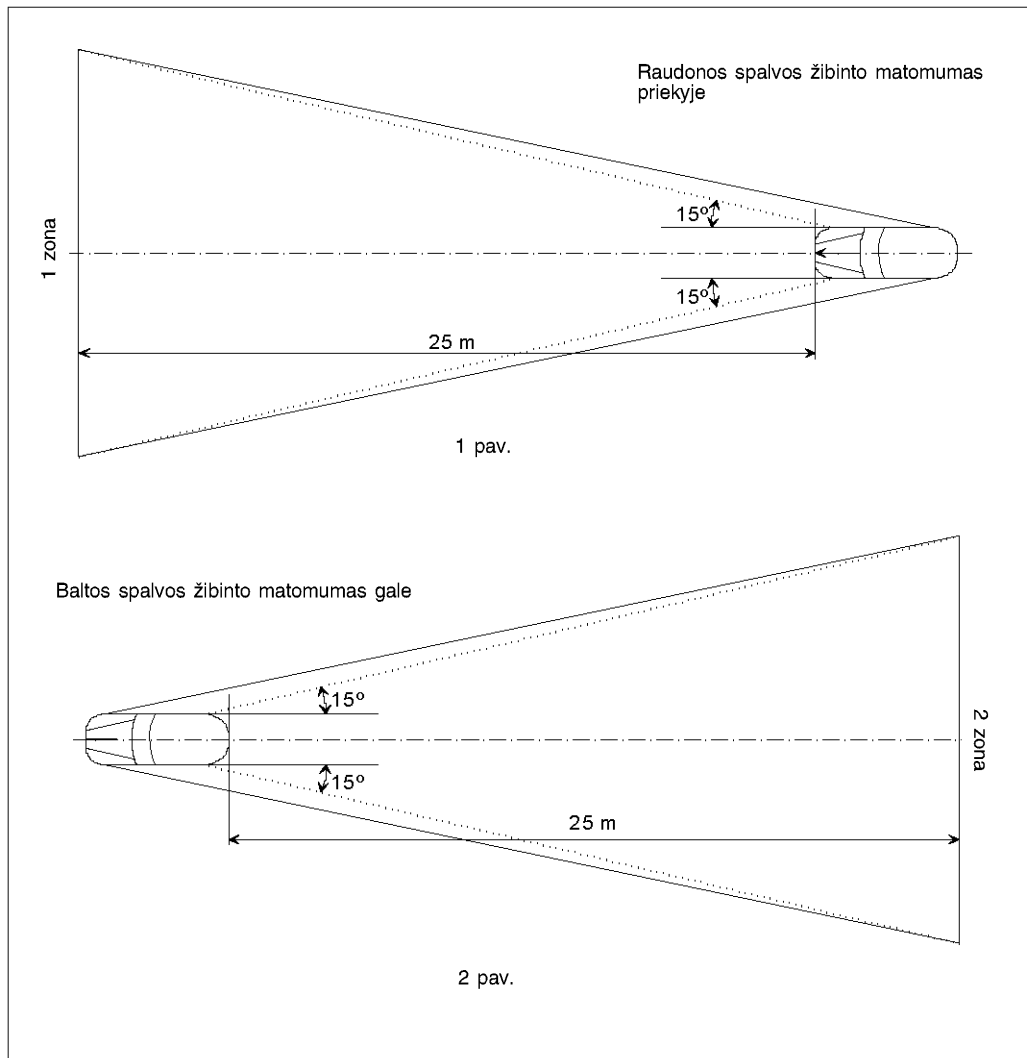

	Šviečiamasis paviršius	Šviesą spinduliuojantis paviršius
Kraštai	a ir b	c ir d

4 PRIEDAS

RAUDONOS SPALVOS ŽIBINTO MATOMUMAS PRIEKYJE IR BALTOS SPALVOS ŽIBINTO MATOMUMAS
GALE

(žr. šios taisyklės 5.10.1 ir 5.10.2 pastraipas)

5 PRIEDAS

Apkrovos sąlygos, į kurias reikia atsižvelgti nustatant artimosios šviesos žibintų vertikalios

Ašių apkrovos sąlygos, nurodytos 6.2.6.1 ir 6.2.6.3.1 pastraipose.

1. Per nurodytus bandymus, apskaičiuojant keleivių masę, laikoma, kad vienas asmuo sveria 75 kg.
2. Skirtingų transporto priemonių tipų apkrovos sąlygos:
 - 2.1. M_1 kategorijos transporto priemonės ⁽¹⁾:
 - 2.1.1. Artimosios šviesos žibintų šviesos spindulio kampas nustatomas šiomis apkrovos sąlygomis:
 - 2.1.1.1. vienas asmuo vairuotojo vietoje;
 - 2.1.1.2. vairuotojas ir vienas keleivis ant priekinės sėdynės, esančios toliausiai nuo vairuotojo;
 - 2.1.1.3. vairuotojas, vienas keleivis ant priekinės sėdynės, esančios toliausiai nuo vairuotojo, visos toliausiai gale esančios sėdynės užimtos;
 - 2.1.1.4. visos sėdynės užimtos;
 - 2.1.1.5. visos sėdynės užimtos, bagažinėje tolygiai paskirstomas krovinys, kad galinę ašį veiktų leidžiama apkrova arba priekinę ašį, jei bagažinė yra priekyje. Jei transporto priemonėje bagažinė yra priekyje ir gale, papildoma apkrova turi būti tinkamai paskirstyta, kad ašis veiktų leidžiama apkrova. Tačiau, jei didžiausia leistina pakrautos transporto priemonės masė pasiekama, kai viena iš ašių dar nėra reikiamai apkrauta, bagažinės (-ių) apkrova turi būti apribota iki skaičiaus, kuris leidžia pasiekti tą masę;
 - 2.1.1.6. vairuotojas ir tolygiai paskirstyta bagažinės apkrova, kad būtų pasiekta tam tikros ašies leistina apkrova.

Tačiau, jei didžiausia leistina pakrautos transporto priemonės masė pasiekama, kai ašis dar nėra reikiamai apkrauta, bagažinės (-ių) apkrova turi būti apribota iki skaičiaus, kuris leidžia pasiekti tą masę.

- 2.1.2. Nustatant pirmiau aprašytas apkrovos sąlygas, turi būti atsižvelgiama į visus gamintojo nustatytus apkrovos apribojimus.
- 2.2. M_2 ir M_3 kategorijų transporto priemonės ⁽¹⁾;

Artimosios šviesos žibintų šviesos spindulio kampas nustatomas šiomis apkrovos sąlygomis:

- 2.2.1. transporto priemonė be krovinio ir vienas asmuo vairuotojo vietoje;
- 2.2.2. transporto priemonės yra pakrautos taip, kad kiekvieną ašį veiktų didžiausia techniškai leistina apkrova, arba didžiausia leistina transporto priemonės masė pasiekama proporcingai apkraunant priekinę ir galinę ašis iki jų didžiausios techniškai leistinos apkrovos; taikomas tas būdas, kurį naudojant pirmiau pasiekama leistina apkrova.

⁽¹⁾ Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 7 priede (dokumentas TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2 su pakeitimais, padarytais 4 pakeitimu).

- 2.3. N kategorijos transporto priemonės, turinčios paviršių kroviniui krauti:
 - 2.3.1. artimosios šviesos žibintų šviesos spindulio kampas nustatomas šiomis apkrovos sąlygomis:
 - 2.3.1.1. transporto priemonė be krovinio ir vienas asmuo vairuotojo vietoje;
 - 2.3.1.2. vairuotojas ir krovinys, paskirstytas taip, kad galinę ašį arba ašis veiktų didžiausia techniškai leistina apkrova arba didžiausia leistina transporto priemonės masė (atsižvelgiama į tai, kas pasiekama pirmiau), neviršijant priekinės ašies apkrovos, kuri apskaičiuojama sudedant nepakrautos transporto priemonės priekinės ašies apkrovą ir 25 % didžiausios leidžiamos priekinės ašies naudingosios apkrovos. Kai apkrovos platforma yra priekyje, visa tai taikoma priekinei ašiai.
 - 2.4. N kategorijos transporto priemonės, neturinčios paviršiaus kroviniui krauti:
 - 2.4.1. puspriekabių vilkikai:
 - 2.4.1.1. nepakrauta transporto priemonė be sukabintuvą veikiančios apkrovos ir vienas asmuo vairuotojo vietoje;
 - 2.4.1.2. vienas asmuo vairuotojo vietoje; techniškai leidžiama sukabintuvo apkrova, sukabintuvui esant padėtyje, atitinkančioje didžiausią galinės ašies apkrovą.
 - 2.4.2. Priekabių vilkikai:
 - 2.4.2.1. transporto priemonė be krovinio ir vienas asmuo vairuotojo vietoje;
 - 2.4.2.2. vienas asmuo vairuotojo vietoje, visos kitos kabinos vietos užimtos.
-

6 PRIEDAS

ARTIMOSIOS ŠVIESOS POKRYPIO MATAVIMAS, ATSIŽVELGIANT Į APKROVĄ

1. TAIKYMO SRITIS

Šiame priede apibrėžiamas variklinės transporto priemonės artimosios šviesos spindulio pokrypio kitimo matavimo metodas, atsižvelgiant į pradinį pokrypį; šviesos spindulio pokrypio priežastis – transporto priemonės padėties pokyčiai, atsirandantys dėl apkrovos.

2. APIBRĖŽTYS

2.1. Pradinis pokrypis

2.1.1. Nustatytas pradinis pokrypis

Artimosios šviesos spindulio pradinio pokrypio vertė, kurią apibrėžia transporto priemonės gamintojas, yra atskaitos vertė, taikoma skaičiuojant leistinus pokyčius.

2.1.2. Išmatuotas pradinis pokrypis

Ši vidutinė artimosios šviesos spindulio pokrypio vertė arba transporto priemonės pokrypis yra išmatuoti bandomos kategorijos transporto priemonei taikant pirmąją sąlygą, kaip apibrėžta 5 priede. Vertinant spindulio pokrypio kitimus kintant apkrovai, ši vertė laikoma atskaitine.

2.2. Artimosios šviesos spindulio pokrypis

Jis gali būti apibrėžtas taip:

arba miliradianais išreikštas kampas tarp spindulio krypties būdingojo taško, esančio horizontalioje priekinio žibinto šviesos pasiskirstymo ribos plokštumoje, link ir horizontalios plokštumos,

arba to kampo tangentu, kuris išreikštas procentiniu pokrypiu, nes kampai yra maži (mažų kampų atveju 1 % yra lygus 10 mrad).

Jei pokrypis išreikštas procentiniu pokrypiu, jis gali būti apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$\frac{(h_1 - h_2)}{L} \times 100$$

kur:

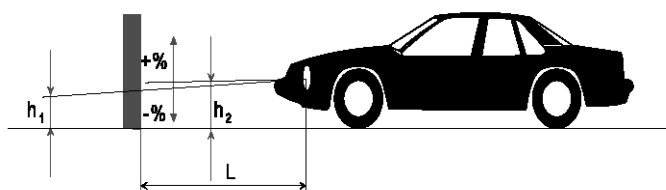
h_1 pirmiau paminėto būdingojo taško aukštis virš žemės milimetrais, išmatuotas vertikaliame ekrane, kuris statmenas transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai, esančiai horizontaliu atstumu L .

h_2 atskaitos centro aukštis virš žemės milimetrais (jis laikomas būdingojo taško, pasirinkto h_1 , pradžia):

L atstumas milimetrais nuo ekrano iki atskaitos centro.

Neigiamos vertės rodo pokrypį žemyn (žr. 1 pav.).

Teigiamos vertės rodo pokrypį aukštin.

1 pav.

M_1 kategorijos transporto priemonės artimosios šviesos spindulio pokrypis žemyn

Pastabos:

1. Šiame pavyzdyje parodyta M_1 kategorijos transporto priemonė, bet pats principas taip pat taikomas ir kitų kategorijų transporto priemonėms.
2. Kai transporto priemonėje nėra žibintų reguliavimo sistemos, artimosios šviesos spindulio pokrypis sutampa su pačios transporto priemonės pokrypiu.

3. MATAVIMO SĄLYGOS

- 3.1. Jei taikoma regimoji artimosios šviesos spindulio struktūros ekrane apžiūra arba fotometrinis metodas, turi būti matuojama pakankamo ploto tamsioje aplinkoje (pvz., tamsiame kambaryje), kad transporto priemonė ir ekranas būtų išdėstyti taip, kaip parodyta 1 pav. Žibintų atskaitos centrai turi būti bent 10 m atstumu nuo ekrano.
- 3.2. Pagrindas, ant kurio atliekami matavimai, turi būti kuo lygesnis, kad būtų galima užtikrinti artimosios šviesos spindulių pokrypio atkuriamumą $\pm 0,5$ mrad tikslumu ($\pm 0,05$ % pokrypis).
- 3.3. Jei naudojamas ekranas, jo ženklėjimas, vieta ir įrengimas žemės ir transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos atžvilgiu turi būti toks, kad būtų galima užtikrinti artimosios šviesos spindulio pokrypio atkuriamumą $\pm 0,5$ mrad tikslumu ($\pm 0,05$ % pokrypis).
- 3.4. Matuojant aplinkos temperatūra turi būti 10–30 °C.

4. TRANSPORTO PRIEMONĖS PARENGIMAS

- 4.1. Matavimai turi būti atliekami su transporto priemone, kuri nuvažiavusi 1 000–10 000 km, geriausia – 5 000 km.
- 4.2. Padangos turi būti pripūstos iki transporto priemonės gamintojo nurodyto didžiausios apkrovos slėgio. Transporto priemonė turi būti iki galo pripildyta (degalų, vandens, alyvos), joje turi būti visi gamintojo nustatyti priedai ir įrankiai. Degalų bako pripildymas reiškia, kad turi būti pripildyta ne mažiau kaip 90 % degalų bako.
- 4.3. Transporto priemonės stovėjimo stabdis turi būti išjungtas ir įjungta neutrali pava.
- 4.4. Transporto priemonė turi būti kondicionuojama bent 8 h pirmiau 3.4 pastraipoje nustatytoje temperatūroje.
- 4.5. Jei naudojamas fotometrinis arba regimasis metodas, bandomoje transporto priemonėje turėtų būti įtaisyti priekiniai žibintai su gerai apibrėžta artimosios šviesos spindulių riba, kad būtų lengviau atlikti matavimus. Siekiant gauti tikslesnius rodmenis, leidžiama taikyti kitas priemones (pvz., pašalinti priekinių žibintų sklaidytuvus).

5. BANDYMAS**5.1. Bendroji informacija**

Artimosios šviesos spindulio arba transporto priemonės pokrypio kitimai, atsižvelgiant į pasirinktą metodą, kiekvienoje transporto priemonės pusėje matuojami atskirai. Visomis 5 priede nustatytomis apkrovos sąlygomis gauti kairės ir dešinės pusės žibintų rezultatai turi nepažeisti 5.5 pastraipoje nustatytų ribų. Apkrova turi būti taikoma laipsniškai, transporto priemonė neturi būti pernelyg kratoma.

5.2. Išmatuotojo pradinio pokrypio nustatymas

Transporto priemonė turi būti parengiama taip, kaip pirmiau nustatyta 4 pastraipoje, ir pakrauta, kaip apibrėžta 5 priede (pirmoji atitinkamos transporto priemonių kategorijos apkrovos sąlyga). Prieš kiekvieną matavimą transporto priemonė turi būti pasiūbuojama, kaip nustatyta 5.4 pastraipoje. Matuojama tris kartus.

- 5.2.1. Jeigu nė vienas iš trijų išmatuotų rezultatų nesiskiria nuo aritmetinio rezultatų vidurkio daugiau kaip 2 mrad (0,2 % pokrypis), tai šis vidurkis yra galutinis rezultatas.

- 5.2.2. Jeigu kurio nors matavimo rezultatas nuo aritmetinio rezultatų vidurkio skiriasi daugiau kaip 2 mrad (0,2 % pokrypis), turi būti papildomai atliekama 10 matavimų – jų aritmetinis vidurkis bus galutinis rezultatas.

5.3. Matavimo metodai

Pokrypio kitimams matuoti gali būti taikomas bet koks matavimo būdas, jei tik gaunami $\pm 0,2$ mrad ($\pm 0,02$ % pokrypis) tikslumo rodmenys.

5.4. Transporto priemonės parengimas kiekvienos apkrovos sąlygomis

Transporto priemonės pakaba ir bet kuri kita dalis, galinti veikti artimosios šviesos spindulio pokrypį, turi būti suaktyvinta taikant toliau aprašytus metodus.

Tačiau technikos tarnybos ir gamintojai kartu gali siūlyti kitus metodus (arba eksperimentinius, arba pagrįstus apskaičiavimais), ypač kai bandymas sukelia tam tikrų problemų, jei tik tokie apskaičiavimai yra pagrįsti.

5.4.1. M_1 kategorijos transporto priemonės su įprasta pakaba

Transporto priemonei stovint matavimo vietoje ir, jei būtina, ratams esant atremtiems į slankias platformas (platformos turi būti naudojamos, jeigu joms nesant būtų apribotas pakabos judėjimas, galintis paveikti matavimų rezultatus), transporto priemonė nenutrūkstamai pasiūbuojama bent tris visos apimties ciklus: per kiekvieną ciklą žemyn paspaudžiamas transporto priemonės galas, tada – priekis.

Siūbavimo seka baigiama pasibaigus ciklui. Prieš matuojant, transporto priemonei leidžiama nustoti siūbuoti savaime. Jei nenaudojamos slankios platformos, toki patį poveikį galima pasiekti pastumiant transporto priemonę atgal ir pirmyn bent per vieną rato apsisukimą.

5.4.2. M_2 , M_3 ir N kategorijų transporto priemonės su įprasta pakaba

- 5.4.2.1. Jei 5.4.1 pastraipoje aprašytas M_1 kategorijos transporto priemonių parengimo metodas negalimas, gali būti taikomas 5.4.2.2 arba 5.4.2.3 pastraipoje aprašytas metodas.

- 5.4.2.2. Transporto priemonei stovint matavimo vietoje, ratams remiantis į žemę, pasiūbuokite transporto priemonę laikinai kaitaliodami apkrovą.

- 5.4.2.3. Transporto priemonei stovint matavimo vietoje, ratams remiantis į žemę, vibravimo įranga suaktyvinkite transporto priemonės pakabą ir visas kitas dalis, kurios gali veikti artimosios šviesos spindulių pokrypį. Tai gali būti vibravimo platforma, į kurią remiasi ratai.

5.4.3. Transporto priemonės su neįprasta pakaba, kai variklis turi veikti

Prieš matuojant reikia palaukti, kol nusistovės transporto priemonės galutinė padėtis, varikliui esant užvestam.

5.5. Matavimai

Artimosios šviesos spindulio pokrypio kitimas turi būti įvertinamas visomis apkrovos sąlygomis, atsižvelgiant į išmatuotą pradinį pokrypį, nustatytą pagal 5.2 pastraipą.

Jei transporto priemonėje įrengta neautomatinė priekinių žibintų reguliavimo sistema, ji turi būti nustatyta į padėtis, gamintojo apibrėžtas pateiktoms apkrovos sąlygoms (pagal 5 priedą).

- 5.5.1. Iš pradžių atliekama po vieną matavimą, esant kiekvienai apkrovos būsenai. Reikalavimai įvykdyti, jei visomis apkrovos sąlygomis pokrypio pokytis yra apskaičiuotose ribose (pvz., tarp nustatyto pirminio pokrypio ir apatinės bei viršutinės patvirtinimui nustatytų ribų), kai saugos atsarga yra 4 mrad (0,4 % pokrypis).

- 5.5.2. Jei bet kurio (-ių) matavimo (-ų) rezultatas (-ai) pažeidžia 5.5.1 pastraipoje nurodytos saugos atsargos ribas arba viršija ribines vertes, atliekami trys papildomi matavimai tą (tuos) rezultatą (-us) atitinkančiomis apkrovos sąlygomis, kaip nurodyta 5.5.3 pastraipoje.

5.5.3. Kiekvienos iš pirmiau nurodytų apkrovų sąlygomis:

5.5.3.1. Jeigu nė vienas iš trijų išmatuotų rezultatų nuo aritmetinio rezultatų vidurkio nesiskiria daugiau kaip 2 mrad (0,2 % pokrypis), tai šis vidurkis yra galutinis rezultatas.

5.5.3.2. Jeigu kurio nors matavimo rezultatas nuo aritmetinio rezultatų vidurkio skiriasi daugiau kaip 2 mrad (0,2 % pokrypis), turi būti papildomai atliekama 10 matavimų – jų aritmetinis vidurkis bus galutinis rezultatas.

5.5.3.3. Jei transporto priemonėje įrengta automatinė priekinių žibintų reguliavimo sistema su neatsiejama histerezės kilpa, kaip svarbios vertės laikomi vidutiniai rezultatai ties histerezės kilpos viršumi ir apačia.

Visi šie matavimai atliekami pagal 5.5.3.1 ir 5.5.3.2 pastraipas.

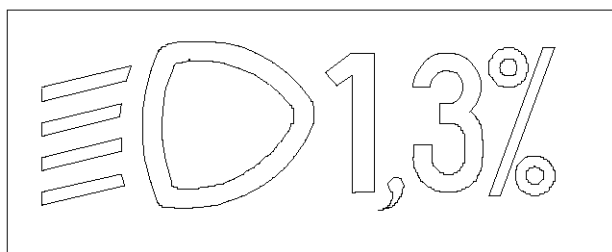
5.5.4. Reikalavimai įvykdyti, jei visomis apkrovos sąlygomis skirtumas tarp išmatuoto pirminio pokrypio, nustatyto pagal 5.2 pastraipą, ir pokrypio, išmatuoto kiekvienos apkrovos sąlygomis, yra mažesnis už 5.5.1 pastraipoje apskaičiuotas vertes (be saugos atsargos).

5.5.5. Jei viršijama tik viena iš apskaičiuotųjų viršutinės arba apatinės ribų, gamintojui leidžiama pasirinkti kitą nurodytojo pirminio pokrypio vertę patvirtinimui nustatytose ribose.

7 PRIEDAS

Užfiksuoto pradinio nustatymo rodmuo, pateiktas šios taisyklės 6.2.6.1.1 pastraipoje

Pavyzdys

Standartinis artimosios šviesos
žibintų simbolis

Užfiksuoto pradinio
nustatymo vertė

Simbolio ir rašmenų dydį gamintojui leidžiama nustatyti savo nuožiūra.

8 PRIEDAS

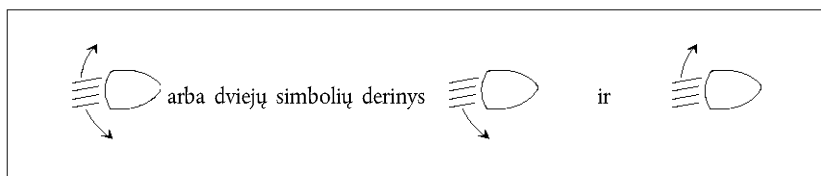
Priekinių žibintų reguliavimo įtaisų valdikliai, nurodyti šios taisyklės 6.2.6.2.2 pastraipoje

1. Specifikacija
- 1.1. Artimosios šviesos spindulys žemyn visada turi būti pakreipiamas vienu iš tokių būdų:
 - a) pastumiant valdiklį žemyn arba į kairę;
 - b) pasukant valdiklį prieš laikrodžio rodyklę;
 - c) nuspaudžiant mygtuką (stumiamasis traukiamasis valdiklis).

Jei spinduliams reguliuoti naudojama keletas mygtukų, mygtukas, kuriuo nustatomas didžiausias pokrypis žemyn, turi būti įrengtas į kairę arba žemiau kito artimosios šviesos reguliavimo mygtuko (-ų).

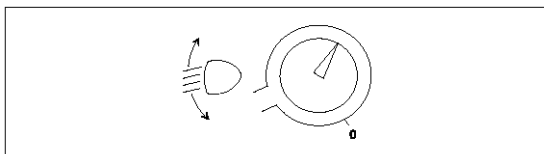
Sukamasis valdiklis, kurio ašis yra horizontali arba kurio matoma tik briauna, turi būti valdomas pagal a arba c punktuose nurodytus principus.

- 1.1.1. Ant šio valdiklio turi būti simboliai, aiškiai rodantys judesius, atitinkančius artimosios šviesos spindulio pokrypį žemyn ir aukštyn.
- 1.2. Padėtis „0“ atitinka pradinį pokrypį pagal šios taisyklės 6.2.6.1.1 pastraipą.
- 1.3. Padėtis „0“, kuri pagal šios taisyklės 6.2.6.2.2 pastraipą turi būti „sustabdymo padėtis“, nebūtinai turi būti skalės pabaigoje.
- 1.4. Ant valdiklio naudojami ženklai turi būti paaiškinti savininko vadove.
- 1.5. Tik tokie simboliai gali būti naudojami valdikliams nurodyti:

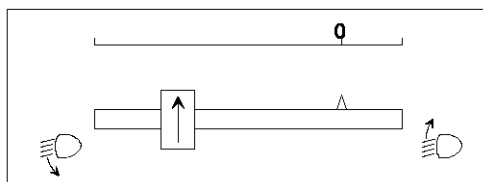

Gali būti naudojami ne keturių, bet penkių linijų simboliai

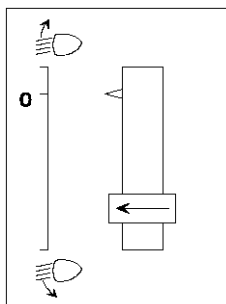
1 pavyzdys:

2 pavyzdys:

3 pavyzdys:

9 PRIEDAS

GAMYBOS ATITIKTIES KONTROLĖ

1. BANDYMAI

1.1. Žibintų vieta

Žibintų vieta, kaip nustatyta šios taisyklės 2.7 pastraipoje, pločio, aukščio ir ilgio atžvilgiu tikrinama pagal bendruosius šios taisyklės 2.8–2.10, 2.14 ir 5.4 pastraipų reikalavimus.

Išmatuotosios atstumo vertės turi būti tokios, kad būtų įvykdyti kiekvienam žibintui taikomi specialieji reikalavimai.

1.2. Žibintų matomumas

1.2.1. Geometrinio apžvelgiamumo kampai tikrinami pagal šios taisyklės 2.13 pastraipą.

Išmatuotos kampų vertės turi būti tokios, kad būtų įvykdyti kiekvienam žibintui taikomi specialieji reikalavimai, išskyrus tai, kad kampų ribos gali kisti iki $\pm 3^\circ$, kaip leidžiama pagal 5.3 pastraipą, montuojant šviesos signalinius įtaisus.

1.2.2. Raudonos spalvos šviesos matomumas iš priekio ir baltos spalvos šviesos matomumas iš galo tikrinamas pagal šios taisyklės 5.10 pastraipą.

1.3. Artimosios šviesos žibintų reguliavimas į priekį

1.3.1. Pradinis pokrypis žemyn

Pradinis artimosios šviesos spindulio ribos pokrypis žemyn turi būti nustatytas pagal pateiktą skaičių, kaip reikalaujama ir parodyta 7 priede.

Tačiau gamintojas gali nustatyti pradinę vertę pagal skaičių, kuris skiriasi nuo pateiktojo, kai bandant pagal 6 priede ir ypač 4.1 pastraipoje nurodytą tvarką gali būti įrodyta, kad tas skaičius tinka patvirtintam tipui.

1.3.2. Pokrypio kitimas, atsižvelgiant į apkrovą

Artimosios šviesos spindulio pokrypio žemyn kitimas dėl šiame skyriuje apibrėžtų apkrovos sąlygų neturi peržengti intervalo ribų:

0,2–2,8 % kai priekinių žibintų įrengimo aukštis $h < 0,8$;

0,2–2,8 % kai priekinių žibintų įrengimo aukštis $0,8 \leq h \leq 1,0$; arba

0,7–3,3 % (pagal tvirtinimo metu gamintojo pasirinktą nustatymo intervalą);

0,7–3,3 % kai priekinių žibintų įrengimo aukštis $1,0 < h \leq 1,2$ m;

1,2–3,8 % kai priekinių žibintų įrengimo aukštis $h > 1,2$ m.

Kiekvienai atitinkamai nustatytai sistemai taikomos šios taisyklės 5 priede nurodytos apkrovos sąlygos.

1.3.2.1. M₁ kategorijos transporto priemonės:

2.1.1.1 pastraipa

Atsižvelgiama į 2.1.1.6 pastraipą

2.1.2 pastraipa

1.3.2.2. M₂ ir M₃ kategorijų transporto priemonės:

2.2.1 pastraipa

2.2.2 pastraipa

1.3.2.3. N kategorijos transporto priemonės, turinčios paviršių kroviniui krauti:

2.3.1.1 pastraipa

2.3.1.2 pastraipa

1.3.2.4. N kategorijos transporto priemonės neturinčios paviršiaus kroviniui krauti:

1.3.2.4.1. Puspriekabių vilkikai:

2.4.1.1 pastraipa

2.4.1.2 pastraipa

1.3.2.4.2. Priekabių vilkikai:

2.4.2.1 pastraipa

2.4.2.2 pastraipa

1.4. **Elektros jungtys ir signaliniai įtaisai**

Elektros jungtys tikrinamos įjungiant kiekvieną prie transporto priemonės elektros sistemos prijungtą žibintą.

Žibintai ir signaliniai įtaisai turi veikti pagal šios taisyklės 5.11–5.14 pastraipų sąlygas ir kiekvienam žibintui taikomus specialiuosius reikalavimus.

1.5. **Šviesos ryškumas**

1.5.1. *Tolimosios šviesos žibintai*

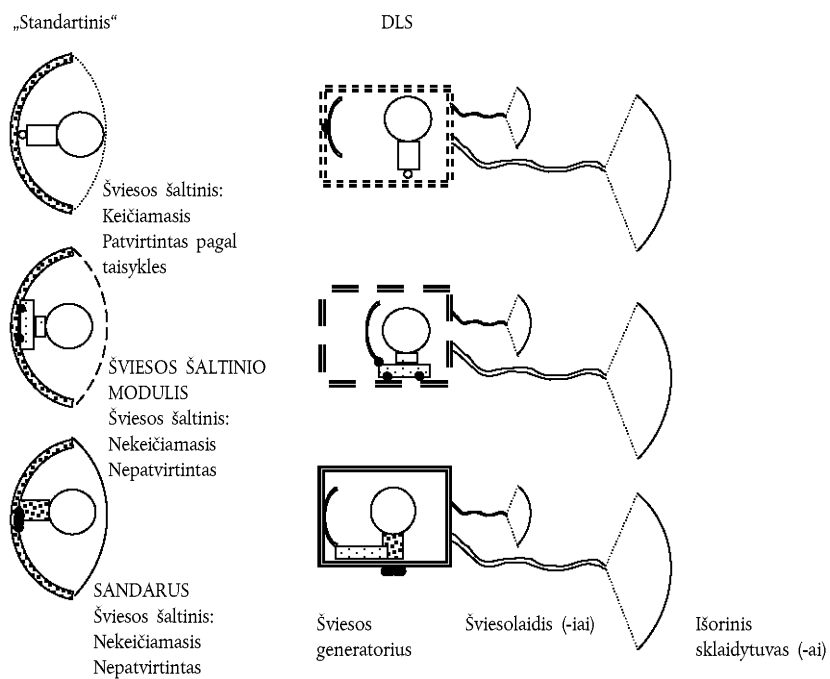
Bendras didžiausias tolimosios šviesos žibintų ryškumas tikrinamas pagal šios taisyklės 6.1.9.2 pastraipoje aprašytą tvarką. Gauta vertė turi būti tokia, kad atitiktų šios taisyklės 6.1.9.1 pastraipos reikalavimą.

1.6. Žibintų buvimas, skaičius, spalva, išdėstymas ir, kai taikoma, kategorija tikrinami apžiūrint žibintus ir jų ženklinį.

Visi išvardyti punktai turi atitikti 5.15 ir 5.16 pastraipų reikalavimus, taip pat turi būti įvykdyti atskiri kiekvienam žibintui taikomi reikalavimai.

10 PRIEDAS

ŠVIESOS ŠALTINIŲ PAVYZDŽIAI

11 PRIEDAS

MATOMUMO ŽENKLINIMO MATOMUMAS IŠ TRANSPORTO PRIEMONĖS PRIEKIO IR IŠ GALO

(žr. šios taisyklės 6.21.5 pastraipą)

